

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра

європейської економіки і бізнесу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Міжнародні економічні відносини

Галузь знань

29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність

292 «Міжнародні економічні відносини»

Форма навчання: _____ очна _____

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

**на тему «Ринок злиттів та поглинань в міжнародних економічних
відносинах»**

здобувача ____ Лісіцина Владислава Олександровича _____

Науковий керівник: _ д.е.н., професор Савчук Наталія Володимирівна

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., доцент Федірко О.А.

(підпис)

Київ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра європейської економіки і бізнесу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	Міжнародні економічні відносини
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	29 «Міжнародні відносини»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	292 «Міжнародні економічні відносини»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант) освітньо-
професійної програми

С.І. Ткаленко

20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

О.А. Федірко

20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Лісіцин Владислав Олександрович

Денної форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему «Ринок злиттів та поглинань в міжнародних економічних відносинах»

Темі затверджено наказом ректора Університету від "28"_12_2023р .№ 2320-ст

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах

українських та зарубіжних вчених, бізнесменів та інших експертів в галузі злиттів та поглинань, а також звіти щодо ринку злиттів і поглинань від IMAA, KPMG, Citizens bank, CAPITAL TIMES, Wolters Kluwer та European Commissio

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1

Теорія міжнародного ринку злиттів та поглинань

Розділ 2	Особливості процесів злиттів та поглинань в міжнародних економічних відносинах
Розділ 3	Ринок злиттів та поглинань в Україні
Об'єкт дослідження:	транскордонні стратегії компаній зі злиття та поглинання
Предмет дослідження:	злиття та поглинання в умовах глобалізації й пошуку підприємствами нових можливостей та конкурентних переваг на міжнародному ринку.
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Надати відповідь що до особливостей і сучасних тенденцій світового та українського ринку злиттів та поглинань, виділити основні ризики, вплив та ефективність угод M&A.

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1	Визначити сутність термінів «злиття» та «поглинання» та як їх класифікують. Розкрити як захистити себе від ворожого злиття;
У розділі 2	Проаналізувати сучасні тенденції ринку злиттів та поглинань в світі. Визначити як угоди зі злиття впливають на міжнародні економічні відносини та як їх контролювати.
У розділі 3	Проаналізувати сучасні тенденції ринку злиттів та поглинань в Україні. Знайти способи вдосконалення процесів з регулювання злиттів та поглинань

Завдання підготував

науковий керівник

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«_____» _____ 20__ р.

Завдання одержав

здобувач

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«_____» _____ 20__ р.

В і д г у к
про кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача
освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини»

Лісіцина Владислава Олександровича,

на тему

«Ринок злиттів та поглинань в міжнародних економічних відносинах»

1. Актуальність теми: процеси злиття і поглинання виявилися основою сучасного могутності найбільших корпорацій в світі. Саме це визначає актуальність теми роботи.
2. Позитивні риси кваліфікаційної бакалаврської роботи: представлена робота є самостійним дослідженням, яка виконана на підставі статистичних та аналітичних джерел, в тому числі і іноземних.
3. Наявність самостійних розробок автора: відсутні.
4. Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій. В роботі автор проаналізував сучасні тенденції злиттів і поглинань та вплив цих процесів на міжнародні економічні відносини. Позитивним є те, що автор в роботі приділив увагу Україні, а саме, можливості вдосконалення процесів регулювання злиття і поглинання в багатьох галузях економіки.
5. Наявність недоліків: практичні рекомендації та висновки в роботі бажано було би виокремити, що надало би роботі більшої ваги. Недоліком також є те, що література представлена май же тільки інтернет-сайтами.
6. Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК: робота Лісіцина Владислава Олександровича відповідає вимогам щодо написання кваліфікаційної бакалаврської роботи і допускається до захисту перед екзаменаційною комісією з попередньою оцінкою 45 балів.

Науковий керівник:

доктор економічних наук, професор,
професор каф. міжнародних фінансів

Н.В.Савчук

(підпис)

(прізвище, ініціали)

“27” травня 2024р.

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 74 сторінок, 6 таблиць, 4 рисунки, список використаних джерел з 47 найменувань.

Назва кваліфікаційної бакалаврської роботи

Об'єктом дослідження є транскордонні стратегії компаній зі злиття та поглинання.

Предметом дослідження є злиття та поглинання в умовах глобалізації й пошуку підприємствами нових можливостей та переваг на міжнародному ринку.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – надати відповідь що до особливостей і сучасних тенденцій світового та українського ринку злиттів та поглинань, виділити основні ризики, вплив та ефективність угод злиттів.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання:

- 1) Визначити терміни «злиття» та «поглинання» та в чому їх різниця;
- 2) Зрозуміти причини здійснення угод зі злиття і поглинання;
- 3) Зрозуміти як захистити себе від ворожого злиття;
- 4) Проаналізувати сучасні тенденції ринку злиттів та поглинань в світі;
- 5) Вияснити як угоди зі злиття впливають на міжнародні економічні відносини та як їх контролювати;
- 7) Пізнати можливості вдосконалення процесів з регулювання злиттів та поглинань.

Практичне значення отриманих результатів. Матеріали дипломної роботи рекомендується використовувати для застосування при написанні звітів щодо сучасного стану розвитку злиття та поглинання в міжнародному бізнесі та удосконалення механізмів державного регулювання ринку міжнародного бізнесу в умовах глобальної конкуренції.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 08.05.2024

Рік захисту роботи

Ключові слова: Злиття, поглинання, угоди, ринок, конкуренція, процеси, галузі, міжнародні, підприємства, компанії, вартість, вплив, контроль за злиттям, світовий ринок злиттів

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ ЗЛИТТІВ ТА ПОГЛИНАНЬ	5
1.1. Сутність та класифікація злиттів та поглинань	5
1.2. Методи захисту від небажаного злиття та поглинання	12
РОЗДІЛ 2	
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСІВ ЗЛИТТІВ ТА ПОГЛИНАНЬ В МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ	19
2.1. Сучасні тенденції міжнародних злиттів та поглинань	19
2.2. Вплив злиттів та поглинань на міжнародні економічні відносини та контроль за ними	29
РОЗДІЛ 3	
РИНОК ЗЛИТТІВ ТА ПОГЛИНАНЬ В УКРАЇНІ	40
3.1. Аналіз ринку злиттів та поглинань в Україні	40
3.2. Можливості вдосконалення процесів регулювання злиттів та поглинань	47
ВИСНОВКИ	55
СПИСОК ДЖЕРЕЛ	59
ДОДАТКИ	64

ВСТУП

Актуальність теми роботи. Міжнародні злиття та поглинання являють сьогодні одну із ключових особливостей глобалізації економічного розвитку. Багатомільярдні угоди, що укладаються транснаціональними корпораціями з приводу купівлі-продажу окремих компаній чи частин бізнесу, стали звичайним явищем не лише у розвинутих країнах, а й у всьому світі, зокрема в Україні. Процеси злиття і поглинання виявилися, зокрема, основою сучасного могутності найбільших корпорацій.

Метою і завдання дослідження. Надати відповідь що до особливостей і сучасних тенденцій світового та українського ринку злиттів та поглинань, виділити основні ризики, вплив та ефективність угод M&A.

Відповідно до поставленої мети виділяють основні завдання:

- 1) Визначити терміни «злиття» та «поглинання» та в чому їх різниця;
- 2) Зрозуміти причини здійснення угод зі злиття і поглинання;
- 3) Зрозуміти як захистити себе від ворожого злиття;
- 4) Проаналізувати сучасні тенденції ринку злиттів та поглинань в світі та в Україні;
- 5) Вияснити як угоди зі злиття впливають на міжнародні економічні відносини;
- 6) Визначити як країни контролюють процеси зі злиття та поглинання;
- 7) Пізнати можливості вдосконалення процесів з регулювання злиттів та поглинань.

Об'єкт дослідження: транскордонні стратегії компаній зі злиття та поглинання.

Предмет дослідження: злиття та поглинання в умовах глобалізації й пошуку підприємствами нових можливостей та переваг на міжнародному ринку.

Методи дослідження. Дослідження використовуватиме комбінацію якісних і кількісних методів. Якісні методи включатимуть огляди літератури та врахування

сучасних тенденції, котрі мають співвідношення один до одного, аналіз політики, статей, досліджень та інтерв'ю з зацікавленими сторонами, включаючи політиків, експертів галузі та міжнародних партнерів. Кількісні методи включатимуть статистичний аналіз даних і показників для оцінки наслідків на ринку злиттів та поглинань. Туди ж входить і аналіз наслідків війни України з Росією, крім того, як на внутрішньому так і на зовнішніх ринках. Порівняння країн, для поставлених цілей, задля подальших дій у післявоєнний час.

Інформаційна база досліджень. Дослідження базується на комплексній колекції первинних та вторинних джерел. Першоджерела включатимуть офіційні документи, звіти та інтерв'ю з відповідними органами. Вторинні джерела охоплюють наукові статті, аналітичні документи та дані організацій і міжнародних агентств, забезпечуючи міцну основу для аналізу цього дослідження.

Загалом, в роботі присутнє вивчення та аналіз світового ринку злиттів та поглинань, що стає дуже важливим для розвитку міжнародних корпорацій та їх вплив на країни. Дослідження направлене на визначення ключових аспектів, які впливають на міжнародні злиття, враховуючи сучасні виклики, з метою пропозиції конкретних стратегій і рекомендацій для подальшого контролю дій у цій сфері.

Структура роботи складається з 3-х розділів, поділених на 6 підрозділів, які викладено на 60 арк. тексту, у т.ч. 6 табл., 4 рис., 47 використаних джерел на 5 арк.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ ЗЛИТТІВ ТА ПОГЛИНАНЬ

1.1. Сутність та класифікація злиттів та поглинань

Лібералізація та глобалізація фінансових систем у поєднанні зі сприянням необмеженому та негайному руху коштів мають як переваги, так і недоліки щодо стабільності ринку. Водночас, враховуючи переважаючі тенденції на світовому ринку капіталу та зростаючий інтерес іноземних інвесторів до розподілу капіталу між країнами, основною метою наразі є створення надзвичайно сприятливого середовища для інвесторів та визначення ключових секторів, які потребують покращення для економічного процвітання. Тим не менш, необхідно визнати, що інтереси інвесторів не завжди можуть збігатися з національними пріоритетами. Приплив фінансових конгломератів і транснаціональних корпорацій переважно орієнтований на підвищення ефективності управління капіталом, диверсифікацію інвестиційних портфелів, забезпечення ресурсів і підвищення конкурентоспроможності материнських або дочірніх компаній, а не залежить виключно від привабливості інвестиційного клімату в конкретних місцях.

Обговорюючи вплив іноземних інвестицій на фінансову безпеку держави, вкрай важливо враховувати наслідки відсутності державного контролю та постійного моніторингу. Ці фактори потенційно можуть становити пряму загрозу фінансовій стабільності держави, що призведе до різних негативних наслідків, таких як дисбаланс внутрішнього ринку, викривлення ринку капіталу, монополізація життєво важливих галузей, порушення конкурентного середовища, репатріація прибутку та інші.

Вхід іноземного капіталу в вітчизняний бізнес часто відбувається через злиття та поглинання. Термін «злиття та поглинання» зазвичай використовується в англійській термінології для опису корпоративних угод, які передбачають зміни вартості капіталу. Ці угоди служать інструментом реструктуризації підприємства та вирішення конфліктів, що виникають при перегрупованні капіталу та накопиченні власного капіталу.

Хоча обидва терміни, «злиття» та «поглинання», часто використовуються в контексті об'єднання двох компаній, дуже важливо розуміти відмінності між цими двома поняттями. Злиття зазвичай передбачає об'єднання двох організацій для створення нової об'єднаної компанії, тоді як поглинання означає придбання однією компанією іншої компанії або контроль над нею.

Подібним терміном для «злиття» в контексті дослідницької статті може бути «корпоративна консолідація». Корпоративна консолідація означає процес, у якому дві окремі організації об'єднуються, щоб створити нову спільну юридичну особу з метою збільшення операційного масштабу. У результаті цієї реорганізації створюється нова юридична особа, яка об'єднує всі права, активи та зобов'язання суб'єктів господарювання, що об'єднуються. З юридичної точки зору це передбачає злиття компаній у нову юридичну особу з переглянutoю структурою власності та управління. Ключовим фактором у розрізненні таких транзакцій є те, чи є інтеграція дружньою чи конфронтаційною. Хоча для завершення злиття не потрібен грошовий обмін, це може призвести до зменшення індивідуального впливу кожної залученої компанії.

Насправді дружнє злиття рівних людей надзвичайно рідкісне явище. Це не дивно, коли дві корпорації отримують взаємні переваги від об'єднання з двома окремими головними виконавчими директорами, які погоджуються відмовитися від певних повноважень, щоб скористатися цими перевагами. У таких випадках існуючі акції обох організацій анулюються, а нові акції виділяються під прапором нової комерційної організації.

І навпаки, поглинання — це спроба, спрямована на забезпечення домінуючого інтересу і, як правило, використовує силову тактику. Нова юридична особа не матеріалізується в результаті поглинання. Натомість підпорядкована організація часто припиняє своє існування, а її активи переходять у більшу корпорацію (суб'єкт-покупець).

Крім того, у поєднанні з вищезазначеною термінологією часто зустрічаються такі економічні класифікації, як «придбання» та «об'єднання».

Придбання – це операція, яка може носити як ворожий так і добровільний характер і направлена на володіння неконтрольним пакетом акцій. Придбання, його також іноді називають поглинаннями, зазвичай мають більш негативний відтінок, ніж злиття. У результаті компанії-покупці можуть називати поглинання злиттям, навіть якщо це явно поглинання. Придбання відбувається, коли одна компанія бере на себе всі управлінські рішення іншої компанії. Придбання потребують великих грошових коштів, але влада покупця абсолютна.

Приєднання — це стратегічний маневр, спрямований на інтеграцію одного або кількох суб'єктів господарювання провідною організацією, що призводить до відмови об'єднаних суб'єктів господарювання від автономії та припинення їхньої діяльності.

У сфері злиттів і поглинань існують чотири основні категорії, засновані на характері асоціації між покупцем і цільовою фірмою: горизонтальні, вертикальні, конгломератні та споріднені:

- Горизонтальне злиття відбувається, коли дві або більше компаній в одному секторі чи галузі об'єднують зусилля. Цей тип злиття часто передбачає участь конкурентів, як, наприклад, у випадку ABCInc. і XYZ Corp., де обидва обслуговували ту саму клієнтську базу. Горизонтальне злиття насамперед спрямоване на розширення клієнтської бази та частки ринку компанії-покупця;
- Вертикальні придбання відбуваються, коли компанії працюють на різних ринкових позиціях і в різних галузях. Ці транзакції передбачають купівлю компанією іншої організації, яка або виробляє

основні компоненти для її існуючих продуктів, або працює нижче за течією в ланцюжку постачання, наприклад роздрібні торгові точки. Вертикальні придбання пропонують кілька переваг, у тому числі потенціал розширення потоків доходів, зниження виробничих витрат і підвищення операційної ефективності в організації;

- Конгломератне злиття означає консолідацію підприємств у різних секторах економіки. Такі злиття спричиняють конвергенцію організацій, що функціонують у різних сферах ринку, таких як сфери банківських послуг, страхування та цінних паперів. Диверсифікація виділяється як основна мотивація, що лежить в основі погоні за придбанням конгломератів. Обґрунтування цього стратегічного кроку полягає в здатності компенсувати потенційні проблеми, з якими стикається продукт або послуга;
- Споріднене злиття можна охарактеризувати як організацію-покупця та організацію-закупівлю, яка пропонує різні продукти чи послуги, орієнтовані на однакову клієнтську базу. Як приклад, підприємство, яке пропонує юридичним практикам послуги торгових марок і послуги з реєстрації, може порівняти бізнес, що надає подібні послуги, юридичним практикам відповідно до Єдиного комерційного кодексу США. Це злиття сприяє збільшенню ринкової частини корпорації.

Особливістю операцій злиття та поглинання є те, що вони не тільки впливають на фінансову безпеку держави, а й зачіпають галузеві процеси та впливають на макроекономічні показники національної економіки.

Придбаний суб'єкт функціонує як суб'єкт-спонсор, беручи участь у передачі своїх активів і зобов'язань суб'єкту-покупцю, таким чином слугуючи каналом для реалізації стратегій суб'єкта-покупця. Основними цілями на ринку є підприємства з широко розпорошеною структурою власності, де рада директорів має обмежену частку власності та не має повної інформації щодо ринкових тенденцій.

Вищезазначені приклади свідчать про те, що горизонтальні та вертикальні альянси належать до взаємопов'язаних угод. Взаємопов'язані злиття та поглинання

представляють собою стратегічний маневр в організаційному управлінні та збільшенні вартості, що дозволяє використовувати зв'язки створення вартості на різних етапах для скорочення витрат, обміну досвідом і технологіями. Ці форми злиття та поглинання спрямовані на забезпечення додаткових конкурентних переваг, зрештою підвищуючи ринкову вартість бізнесу.

І навпаки, розрізнені транзакції переважно демонструють конгломератні злиття та поглинання. Мотиваційне обґрунтування таких угод може значно відрізнятися. Ключові цілі можуть включати використання колективної ефективності всіх компонентів системи для досягнення синергічного ефекту, а також досягнення інших цілей. Поняття синергічного ефекту охоплює:

- Об'єднання фінансового потоку;
- Диверсифікація виробництва;
- Ефект масштабу;
- Податкові пільги;
- Економія коштів за рахунок транзакційних витрат;
- Зміцнення конкурентоспроможності;
- Комбінація взаємодоповнюючих ресурсів;
- Співробітництво та економія;

Мотивація інвестора, спекулятивна поведінка та роздрібні операції є загальними цілями корпоративних злиттів і поглинань. Цей тип угод зазвичай укладається для підвищення фінансової ефективності та розширення диверсифікації бізнесу, а не для досягнення стратегічного узгодження. Під час фінансової консолідації фірми-учасники не функціонують як єдине ціле; хоча помітної ефективності витрат на рівні виробництва можна не очікувати, існує централізація фінансових стратегій, яка зміцнює позиції компанії на ринку цінних паперів і полегшує фінансування інноваційних ініціатив. У країнах зі сформованою ринковою економікою зростання вартості акцій компанії виступає головним каталізатором, що спонукає організації брати участь у транзакціях, які призводять до не пов'язаних синергій. Незважаючи на відсутність синергії на рівні виробництва, сукупний ефект підвищення вартості цінних паперів і доступу до

різноманітних джерел фінансування сприяє подальшому розширенню бізнесу. Глобалізація породжує всесвітній вимір злиттів і поглинань, класифікуючи такі транзакції на місцеві чи національні сфери, а також транснаціональні підприємства на основі географічних параметрів.

У контексті корпоративних фінансів компанія може брати участь у придбанні іншої юридичної особи за допомогою кількох стратегій.

1. Однією з таких стратегій є придбання акцій. У рамках купівлі акцій покупець винагороджує акціонерів цільової компанії шляхом виплати готівкою або випуску акцій в обмін на частки власності в цільовій компанії. При купівлі акцій необхідно враховувати кілька міркувань:

- Покупець бере на себе всі активи та зобов'язання цільової організації, включно з тими, які можуть не бути чітко задокументовані в балансі.
- Схвалення угоди акціонерами цільової компанії більшістю голосів є необхідною умовою для отримання компенсації від покупця. Цей процес затвердження часто може затягнутися.
- Акціонери цільової організації підлягають податковим зобов'язанням через пряме отримання компенсації.

2. Придбання активів. Під час придбання активів слід ретельно зважити кілька міркувань, наприклад:

- Враховуючи, що покупець закупає виключно активи, він може уникнути будь-яких зобов'язань суб'єкта господарювання;
- Виплати зазвичай спрямовуються самій корпорації, без необхідності схвалення акціонерів, за винятком випадків, коли відповідні активи мають значну вагу (перевищують 50% частки в організації);
- Отримана винагорода підлягає податку на корпоративному рівні у формі приросту капіталу, що стягується цільовою компанією.

3. У сфері корпоративних транзакцій альтернативна форма придбання, яку зазвичай називають зворотним злиттям, надає можливість для приватної компанії швидко перетворитися на публічну компанію. Зворотні злиття відбуваються, коли приватна фірма, яка може похвалитися багатообіцяючим потенціалом зростання та

потребує вливання капіталу, придбає публічну фіктивну компанію, позбавлену значних активів або ділових операцій. Завдяки цьому процесу приватна організація об'єднується з державною особою-оболонкою, що завершується створенням абсолютно нової публічної корпорації з активними акціями, що торгуються.

Важливо визнати, що дружнє поглинання не позбавлене недоліків. Як правило, відмінність між капіталом власності та контрольним капіталом призводить до агентських витрат між менеджерами та акціонерами. Найнятий керівник може заблокувати потенційно вигідне злиття, щоб захистити свої особисті прибутки, створюючи таким чином ризик для інтересів акціонерів. Згідно з дослідженнями, проведеними вченими із західного регіону, ключовим моментом у таких угодах є надання стимулів менеджерам в обмін на їхню підтримку придбання.

Злиття та поглинання часто спричиняють складність брендингу, починаючи від вибору нової назви компанії після транзакції до вирішення проблем, пов'язаних із дублюванням або конкуруючими товарними брендами. Враховуючи потенціал відповідної стратегії бренду для отримання конкурентних переваг і цінових надбавок, майбутній успіх злиття чи поглинання залежить від розумного управління рішеннями щодо брендингу. Творцям політики щодо брендів пропонується вибір між чотирма різними підходами до найменування, кожен зі своїми перевагами та недоліками:

Залишити одне ім'я та припинити використання іншого. Найсильніший застарілий бренд із найкращими перспективами на майбутнє продовжує жити.

Залишити одне ім'я та понизити інше. Найсильніша назва стає назвою компанії, а слабша – знижується до бренду підрозділу або продукту.

Зберегти обидві назви та використовуйте їх разом. Деякі компанії намагаються догодити всім і зберегти цінність обох брендів, використовуючи їх разом.

Відмовтеся від обох назв і створіть абсолютно нове. Класичним прикладом є злиття Bell Atlantic з GTE, яка стала Verizon Communications. Але не кожне злиття з новою назвою є успішним.

1.2. Методи захисту від небажаного злиття та поглинання

Кожен підприємець стикається з проблемою забезпечення безпеки свого бізнесу, стикаючись із численними перешкодами та загрозами на шляху до успішного підприємництва. Одним із значних ризиків, який не можна недооцінювати, є питання недружнього придбання, широко відомого як поглинання бізнесу. Оскільки діяльність компанії стає більш успішною та прибутковою, зростає бажання придбати такі активи. Хоча злиття та поглинання зазвичай відбуваються за взаємною згодою між керівництвом обох компаній, ворожі поглинання також існують. Виходячи з позиції керівництва компанії щодо операції, ворожі поглинання відповідно класифікуються. Щоб глибше заглибитися в цю тему, дуже важливо визначити терміни «рейдерство» та «вороже поглинання» в контексті фірми.

При дослідженні співвідношення між поняттями «рейдерство» та «вороже захоплення», або «недружнє придбання» стає очевидним, що основним розмежувальним фактором між цими конструктами є законність дій, які вчиняє сторона, яка прагне отримати активи. Дотримання правових норм виступає як кордон, який відрізняє вороже захоплення. З іншого боку, рейдерство передбачає неправомірну та незаконну передачу власності. Навіть транзакцію, юридично пов'язану з поглинанням активів компанії, можна кваліфікувати як рейдерство, якщо на будь-якому етапі процесу використовуються недозволені методи. Навпаки, вороже поглинання передбачає повне захоплення контролю над суб'єктом господарювання, як юридично, так і фізично, всупереч бажанням поточного власника.

Відповідно до ознак предмета інтересу рейдерство в науковому контексті можна класифікувати наступним чином:

1) Матеріальне – здійснюється по відношенню до фізичних активів, таких як нерухоме майно (будинки, квартири, нежитлові приміщення), акції компаній, корпоративні права власності та суб'єктів господарювання в цілому;

2) Нематеріальний – включаючи такі дії, як крадіжка інтелектуальної власності, фальсифікація виборів тощо. Як правило, процес рейдерства передбачає:

- підробку документів або отримання судового рішення, в результаті чого державний реєстратор вносить неправдиві відомості про право власності на об'єкт у базу даних ЄДРСР із видаленням даних про законного власника;
- фізичне заволодіння активом, замасковане під законними діями законного власника;
- формальний перехід рейдерського активу від рейдерів до нічого не підозрюючого покупця або серії таких сумлінних покупців.

У поточній ситуації переважають такі підходи до отримання контролю над підприємствами:

1. Початкове накопичення власного капіталу – придбання акцій цільової компанії на відкритому ринку. Ця стратегія дозволяє покупцеві отримати право власності на компанію та залишає за собою право подати в суд проти об'єкта, якщо спроба придбання виявиться невдалою.

2. Пропозиція придбання – пропозиція, надіслана покупцем акціонерам цільової компанії про придбання їхніх акцій з премією, що перевищує переважну ринкову вартість. Часткова, дворівнева, початкова пропозиція зазвичай передбачає внутрішнє злиття. Традиційно література про поглинання сприймає пропозицію про придбання як тактику змагання. Тим не менш, його не слід класифікувати як ворожий, якщо він узгоджується з інтересами більшості акціонерів. Ця більшість має бути достатньо значною, щоб дозволити відповідне злиття чи поглинання. Твердження, що кожна пропозиція придбання є ворожою, означає, що практично всі злиття або поглинання здійснюються ворожим чином.

3. Змагання через посередників – звернення до довірених осіб акціонерів з проханням підтримати повстанських членів правління. Боротьба за довірених осіб може відбуватися паралельно з «наповненням правління», коли членство в раді розширюється, а покупець прагне заповнити це розширення призначеними директорами.

Численні терміни, синоніми поглинань, можуть здаватися розмовними. Тим не менш, судова система зазвичай приймає ці терміни, що робить їх придатними для використання в юридичній літературі.

У сценарії агресивного злиття виконавче керівництво організації, що продає, демонструє незгоду з діями організації-покупця, часто вдаючись до юридичних оскаржень або протилежної позиції у відкритому доступі. Отже, у таких випадках заявка на придбання акцій поширюється безпосередньо на зацікавлених сторін без попередньої консультації з командою керівництва. Кожен акціонер самостійно оцінює рішення про відчуження своїх пакетів акцій. І навпаки, у випадку дружнього поглинання злиття потребує схвалення як акціонерів, так і управлінської когорти компанії. Зазвичай для ворожого придбання фірми за участю її акціонерів використовуються дві стратегії. Переважаючим підходом є представлення прямої пропозиції акціонерам цільової компанії щодо придбання значної частки, відомої як тендерна пропозиція. Альтернативна тактика передбачає використання голосів через зовнішніх акціонерів, що називається конкурсом за довіреністю. Покупець намагається отримати підтримку від обраних акціонерів у межах цільової організації. На міжнародному рівні визначено низку тактик боротьби з поглинанням, які використовуються для протидії небажаним спробам придбання. Заходи захисту від поглинань можуть виникати або з боку корпоративного менеджменту, або з консорціуму основних акціонерів. Ці засоби захисту, як правило, поділяють на два класи:

- 1) Профілактичні заходи – механізми, запроваджені підприємством напередодні загрози прямого поглинання, щоб зменшити ймовірність успішного ворожого поглинання;

- 2) Заходи реагування – захист, встановлений після оголошення тендерної пропозиції.

Якщо підприємець приймає такі захисні стратегії проти ворожих поглинань, немає гарантії абсолютного захисту від атак. Проте потенційні рейдери ретельно оціняють доцільність і ймовірність успіху, перш ніж продовжити. Важливо зазначити, що всі спроби рейдерського захоплення зазвичай починаються зі збору

обширної інформації про цільову компанію та її ключових керівників. У таблиці 1.1 представлені організовані дані, які збирають ворожі організації.

Таблиця 1.1 - Вид інформації що збирається компаніями агресорами[8]

Ознака класифікації	Вид інформації
1	2
Суб'єкти	партнери; основні акціонери; неформальні лідери; контрагенти; менеджмент;
Об'єкт	активи; угоди компанії; установчі документи; регламенти і положення; угоди з акціями; корпоративна структура; процедурні та інші питання.
Предмет	історія приватизації компанії; адміністративний ресурс; обставини проведення додаткових емісій; рішення органів управління;

Серед методів захисту компанії від поглинання до публічного оголошення про операцію можна виділити такі заходи:

1. Захист "отруйною пігулкою": ця стратегія передбачає випуск цінних паперів компанією, щоб зменшити її привабливість для ворожого покупця. Концепція захисту від отруйних пігулок була вперше запроваджена в 1982 році нью-йоркським юристом Мартіном Ліптоном через ініціативу отримання гарантійних дивідендів. Використання цього механізму захисту є спірним, і його застосування обмежене в багатьох юрисдикціях. Щоб реалізувати захист від отруйних таблеток, цільова компанія навмисно розбавляє свої акції таким чином, щоб придбання контрольного пакета акцій недоброзичливому учаснику торгів було б непомірним. Існує дві категорії отруйних таблеток:

а) "Внутрішня отруйна пігулка": це передбачає випуск додаткових акцій, що дозволяє всім акціонерам, за винятком потенційного покупця, придбати більше акцій за зниженими цінами.

б) “Зовнішня отруйна пігулка”: згідно з цією формою акціонерам надається привілей придбати акції покупця за зниженою ставкою у разі небажаного злиття між суб’єктами господарювання. Недолік зовнішніх отруйних таблеток полягає в їх ефективності, яка реалізується лише тоді, коли покупець отримує повне володіння (100%) цільової компанії.

2. “Золоті парашути” — цей стратегічний підхід передбачає надання топ-менеджерам і співробітникам додаткових пільг і пакетів вихідної допомоги у разі недружнього поглинання та подальшого звільнення. Ці пільги служать захистом для працівників, яким загрожує втрата роботи, діючи як форма захисту від ворожого поглинання. Компанії з надійними стратегіями винагороди керівників можуть стримувати потенційних учасників торгів, оскільки витрати, пов’язані з отриманням цих переваг після придбання, можуть бути значними. Надання пільг “золотий парашут” через безстрокові трудові договори ще більше зміцнює відданість учасників організації.

3. Зміна місця реєстрації підприємства. Компанії стратегічно обирають свою юрисдикційну місцезнаходження для реєстрації на основі законодавчих розбіжностей, обираючи регіони, які пропонують сприятливі умови для впровадження положень проти поглинання та посилення правових гарантій.

4. “Шаховий захист борту”. Компанії можуть оптимізувати свою раду директорів, сформувавши окремі групи та плануючи перевибори директорів, сприяючи поступовій зміні правління та оптимізуючи процеси прийняття рішень, щоб уникнути трудомісткого комплексного голосування в раді директорів.

Стратегії захисту від ворожих поглинань після публічного оголошення:

1) Тактика Грінмейл (також відома як Greenmail) – Грінмейл, схожий на форму здирництва, передбачає купівлю потенційним покупцем значної кількості акцій цільової компанії та погрозу вороже захоплення. Цей примусовий підхід чинить тиск на цільову компанію, щоб вона викупила акції за завищеними цінами, фактично припиняючи спробу поглинання. Грінмейл можна розглядати як форму

поступки, яку пропонує цільова сторона для стримування агресивних дій з боку учасника торгів;

2) Співпраця з «Білим лицарем» — якщо правління вважає, що не в змозі перешкодити ворожому поглинанню, воно може знайти більш сприятливий варіант. Юридична особа, відома як «білий лицар», щоб придбати контрольний пакет акцій до того, як це зможе зробити ворожий учасник торгів. У важких ситуаціях рада директорів може вдатися до продажу важливих активів і скорочення операцій, зменшуючи привабливість компанії для потенційних покупців;

3) Стратегія захисту Рас-Ман – черпаючи натхнення у відеогрі Рас-Ман, ця захисний маневр передбачає, що цільова компанія робить зустрічну пропозицію щодо придбання первинного покупця. Використання цієї тактики є відносно рідкісним, оскільки вона вимагає від цільової компанії володіння значним резервом коштів, що називається «воєнною скринею», для здійснення контратаки. По суті, це передбачає реагування на вороже поглинання за допомогою настільки ж агресивної тактики, іноді включаючи забезпечення зовнішнього фінансування для ворожого придбання первісного покупця;

4) Юридичне маневрування та затримки через судові розгляди. Цільові компанії часто вступають у судові баталії з потенційними покупцями, які в поворот зустрічного позову. Ці судові суперечки часто призводять до розслідувань, зосереджених навколо порушень антимонопольного законодавства чи законодавства про цінні папери, а також звинувачень у недостатньому розкритті інформації, що спричиняє затримки в процесі придбання та ускладнює недружнє поглинання.

5) Компанія, яка розглядається, має потенціал змінити свою фінансову структуру за допомогою різних засобів, включаючи:

а) Фінансову реструктуризацію: організація може вибрати збільшення свого тиску, запозичуючи більше коштів, одночасно збільшуючи прибутки для своїх акціонерів.

б) Взяття додаткової заборгованості: суб'єкт господарювання може вибрати забезпечення позики безпосередньо від фінансових установ або

випустити облігації, тим самим збільшуючи свій борговий тягар і потенційно зменшуючи свою привабливість для потенційних покупців.

в) Розмивання через випуск акцій: шляхом випуску додаткових акцій цільова компанія може зробити свої акції менш доступними та дорожчими для придбання.

Крім того, реструктуризація суб'єкта господарювання є додатковим рівнем захисту від недружнього поглинання. Цей стратегічний захисний механізм зазвичай використовується керівництвом як останній засіб і може включати такі дії, як відчуження значних часток компанії або участь у захисних придбаннях. Хоча реструктуризація в оборонних цілях була сприйнята скептично як стратегія «зробити сам із собою те, що інші мають намір зробити з тобою», вміле використання тактики боротьби з поглинанням перетворилося на складну систему превентивних заходів. Спираючись на передовий міжнародний досвід, менеджери можуть впроваджувати превентивні та активні захисні заходи, щоб перешкодити спробам ворожого поглинання та стримати потенційних покупців. Хоча впровадження цих захисних механізмів не гарантує незалежності підприємства, вони ускладнюють і підвищують витрати, пов'язані з поглинанням. Отже, деякі покупці можуть вирішити обійти добре укріплені цільові компанії на користь менш захищених організацій, де процес придбання може сприйматися як більш доступний і економічно ефективний.

Вивчення сучасних стратегій пом'якшення ворожих поглинань показує, що засоби захисту від небажаного поглинання мають бути доступними для всіх організацій. Коли компанія належним чином захищена, її захоплення стає надзвичайно складним завданням. Деякі тактики є відносно радикальними, як-от корпоративна реструктуризація, тоді як інші є відносно стриманими, як-от впровадження золотого парашута. Запровадження захисних механізмів дозволяє фірмам мінімізувати ймовірність рейдерства з боку противників або конкурентів; однак ефективність цих засобів захисту залежить від доцільності їх впровадження, досвіду осіб, які організовують захист, і ретельного розгляду унікальних обставин.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСІВ ЗЛИТТІВ ТА ПОГЛИНАНЬ В МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ

2.1. Сучасні тенденції міжнародних злиттів та поглинань

Феномен злиттів і поглинань зазнав значного зростання в усьому світі з 1990-х років, особливо серед англійських і американських корпорацій. Пік розширення цього сектору припав на 2000 рік, коли загальна вартість угод зі злиття та поглинання досягла приголомшливих 3,5 трн. дол. США. Переважно ці угоди були зосереджені в Сполучених Штатах у таких галузях, як телекомунікації та банківська справа, з меншою часткою в Європі. Незважаючи на давній історичний прецедент діяльності зі злиття та поглинання, багато проблем залишаються в цих рамках без прямих рішень. Керівники транснаціональних корпорацій часто вважають себе досвідченими практиками в цій галузі. Привабливість придбання існуючої організації, а не створення нових операцій з нуля, корениться в її економічній ефективності, особливо якщо взяти до уваги витрати, пов'язані з наймом персоналу, закупівлею обладнання та дотриманням нормативних вимог у міжнародному масштабі. Крім того, що злиття є вигідною стратегією для сприяння розширенню бізнесу, вони також сприяють інноваціям. Угоди зі злиття та поглинання відображають глобалізований характер сучасних економічних систем у різних країнах, відіграючи ключову роль в організаційному розвитку. Особливо сприйнятливі до зовнішніх економічних і технологічних впливів, діяльність злиттів демонструє циклічність. Тим не менш, емпіричні дані цих транзакцій показують скромний рівень успіху, причому лише одна третина виявилася справді плідною. З початку нового тисячоліття на світовому ринку було укладено понад 790 000 угод

зі злиття та поглинання, загальна сума яких перевищує 57 трн. дол. У 2023 році було зареєстровано приблизно 39 000 угод на загальну суму 2,4 трн. дол. США.

Детальніше можна переглянути на рисунку 2.1 - кількість і вартість злиттів та поглинань у всьому світі.

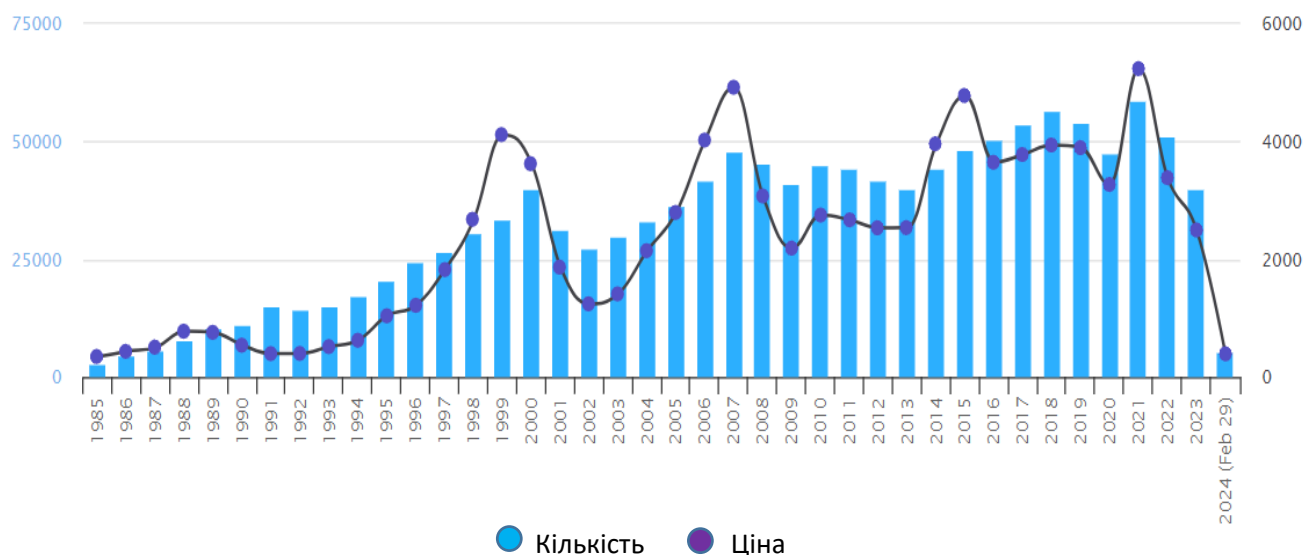

Рисунок 2.1- Кількість і вартість злиттів та поглинань у всьому світі[13]

Історично транснаціональні корпорації є одними з головних представників міжнародних монополій, головною метою яких є не лише максимізація прибутку, а радше максимізація контролю над ринком. Механізми злиття та поглинання відіграють ключову роль у досягненні цієї мети. Кризові події мали глибокий вплив на економічну стабільність, що призвело до посилення економічної невизначеності, нестабільності цін на активи, коливань обмінних курсів і помітного зниження довгострокових процентних ставок у розвинутих економіках. Для ТНК злиття та поглинання представляють собою стратегічний шлях інвестування, який зміцнює їхню конкурентну позицію на світовому ринку. Ці операції запускають процеси глобального перерозподілу, пожвавлюючи економіку приймаючої країни та формуючи нову основу для міжнародних відносин. Незважаючи на циклічний характер цього явища, великі корпорації та впливові ТНК переважно очолюють виконання значних і дорогих угод у цій сфері.

У наведеній нижче таблиці 2.2 перераховано найбільші злиття та поглинання за десятиріччям транзакцій. Вартість угод наведено в мільярдах доларах США. Станом на лютий 2024 року найбільшим за всю історію придбанням було поглинання Mannesmann у 1999 році компанією Vodafone Airtouch plc за 202 млрд. дол. США.

Таблиця 2.2 - Найбільші угоди зі злиття та поглинання[13]

Рік	Назва набувача	Назва цілі	Вартість транзакції (млрд.дол)
1999 рік	Pfizer Inc	Warner-Lambert Co	89,6
1999 рік	Vodafone AirTouch LC	Mannesmann AG	202,7
2000 рік	America Online Inc	Time Warner	164,7
2007 рік	RFS Holdings BV	ABN-AMRO Holding	98.2
2007 рік	Акціонери (виділення)	Philip Morris Intl Inc	107.6
2013 рік	Verizon Communications	Verizon Wireless Inc	130.2
2015 рік	Anheuser-Busch Inbev	SABMiller PLC	101.5
2016 рік	AT&T Inc	Time Warner Inc	79,4
2017 рік	Walt Disney Co	21st Century Fox Inc	84.2
2019 рік	Bristol-Myers Squibb	Celgene Corp	79.4

Ландшафт що ландшафт злиттів і поглинань зіткнувся з найбільш тривалими проблемами з часів фінансової кризи 2008-2009 років. Такі фактори, як зростання процентних ставок, геополітична нестабільність і занепокоєння рецесією, сприяли зменшенню угод і активності в усьому світі. Після 2020 року спостерігалися значні коливання на світовому ринку злиттів внаслідок пандемії COVID-19. Однак пандемія стала каталізатором прогресу, постійних інновацій і трансформації в

галузі охорони здоров'я. Незважаючи на тривалу макроекономічну невизначеність через три роки, інвестори продовжують виявляти інтерес до сектора, особливо до інноваційних і технологічних галузей, таких як біотехнології та медичні технології.

Багато фармацевтичних компаній, у яких закінчується термін дії патентів, намагаються придбати біотехнологічні фірми, щоб усунути прогалини в інфраструктурі, такі як постачання ліків, і отримати конкурентну перевагу. Водночас медичні компанії висловлюють оптимізм щодо можливостей зростання через злиття та поглинання. Сектор медіаобладнання пережив спад у 2022 році, який тривав у 2023 році. Тим не менш, очікується, що постійні інновації, зокрема в цифрових технологіях, стимулюватимуть збільшення інвестицій у майбутньому.

Наразі наголос робиться на підтримці медичної галузі на основі основних цінностей, таких як філософія охорони здоров'я, яка надає пріоритет покращенню результатів і зниженню витрат для пацієнтів. Багато лікарень і систем охорони здоров'я формують партнерства, щоб збільшити масштаб, зменшити витрати, покращити переговори з платниками та постачальниками, а також дослідити можливості інвестування в новітні технології та послуги.

2022 рік розпочався з вартих до уваги злиттів і поглинань, які перевищили позначку в 10 млрд. дол. Однак цей рік ознаменувався помітним спадом, який характеризується масовими звільненнями, заморожуванням найму, ведмежим ринком акцій технологічних компаній і значним скороченням фінансування венчурного капіталу. І навпаки, 2023 рік став свідком відродження технологічних інновацій, зокрема у сфері штучного інтелекту (ШІ) та генеративного ШІ, що сприяло інтригам серед професіоналів галузі та інвесторів. Водночас технологічні компанії активно шукають перспективи злиття та поглинання, щоб підвищити свою конкурентну перевагу та розширити свої можливості ШІ. Прогнози вказують на зростання кількості стартапів зі штучним інтелектом у найближчі роки, позиціонуючи їх як привабливі цілі для великих технологічних корпорацій.

Крім того, існує зростаюча конвергенція між технологічним сектором та іншими галузями, оскільки різні сектори тяжіють до цифрової трансформації шляхом інтеграції таких технологій, як хмарні обчислення, 5G та штучний

інтелект, у свої операційні структури. Примітно, що технологічні підприємства все більше досліджують можливості в сфері охорони здоров'я, особливо в підсегментах, що розвиваються, таких як медичні технології та медичне обладнання, які зараз стрімко розширюються.

Однак все ще існують великі технологічні компанії, які залишаються більш консервативними, ніж у попередні роки, оскільки вони стикаються з тиском регуляторів, постійною інфляцією та геополітичною напругою в усьому світі. Багато хто все ще намагається впровадити заходи щодо скорочення витрат, щоб врівноважити макроекономічні невдачі та надмірне наймання після пандемії.

Згідно з результатами нещодавнього дослідження, ландшафт технологічних злиттів зараз переживає перехідний період, головним чином під впливом глобальної макроекономічної невизначеності. Тим не менш, очікується, що діяльність зі злиття та поглинання набиратиме обертів, оскільки організації прагнуть створити конкурентну перевагу та забезпечити найкращі таланти. Як обсяг, так і масштаб угод поступово зростають, і очікується, що ця висхідна траєкторія збережеться в найближчі роки. Однак дотримання суворіших правил щодо конфіденційності даних, антимонопольних стандартів, екологічних, соціальних стандартів і стандартів управління створює додаткові проблеми.

Зміщуючи нашу увагу в бік банківського сектору та сектору ринків капіталу, кількість злиттів і поглинань зазнала значного впливу інфляції, підвищення процентних ставок і переважаючої атмосфери економічної непередбачуваності протягом 2022 року. Крім того, відомі фінансові установи взяли на себе посилений регуляторний нагляд за їхні операції, кульмінацією яких є ландшафт, що складається з численних банків, компаній приватного капіталу, компаній з управління активами та інвестиційних менеджерів.

Тим не менш, останні події вказують на поновлення акценту на діяльності з укладання угод у сфері фінансових послуг. Ключові чинники, що спричинили сплеск злиттів і поглинань у цьому секторі, включають розширення технологічних можливостей, придбання спеціалізованих навичок і експансію на нові географічні ринки. Відрізняючись від індустрії технологій, транзакції у фінансовому секторі

здебільшого зосереджені на досягненні масштабу, де покупці стратегічно зацікавлені в залученні людських ресурсів та інших активів придбаної фірми для сприяння росту та підвищення операційної ефективності. Примітно, що значна частка (приблизно 90%) значних фінансових злиттів і поглинань, здійснених у 2022 році, належала до категорії великомасштабних консолідацій.

Як і в галузі технологій, екологічні, соціальних та управлінські вимоги відіграють важливу роль у підході покупців до злиття та поглинання з компаніями фінансових послуг. Також правила щодо конфіденційності даних споживачів і кібербезпеки створили додатковий тиск на компанії.

Активність злиттів та поглинань впала протягом 2023 року, пояснюючи це різними факторами, зокрема занепокоєнням щодо інфляції та рішенням Федерального резерву підвищити процентні ставки для боротьби з інфляцією. Глобальна діяльність зі злиття засвідчила значне падіння на 16 відсотків порівняно з попереднім роком і склало 3,1 трн. дол.. Надії на відновлення на початку року були розбиті різким зростанням процентних ставок і проблемами із забезпеченням фінансування, що призвело до 20% зменшення обсягу угод між першою та другою половинами року. Незважаючи на потенційну недооцінку даних у другій половині 2023 року, настрої серед учасників угод зі злиття залишалися відчутними протягом цього періоду. У той час як кількість угод скоротилася в другій половині року, вартість угод показала помірне покращення в перші місяці, особливо завдяки значним транзакціям, пов'язаним з енергетикою. Це контрастує з показниками інших ринкових індексів, таких як S&P 500, який зазнав сплеску на 24% завдяки технологіям і акціям, орієнтованим на штучний інтелект.

Дані за 2023 рік вказують на зниження ефективності покупців на -7,2 пункту за рік у порівнянні з незначним зниженням на -0,8 пункту, що спостерігалось в 2022 році. Проте подовжена оцінка, що охоплює дев'ять років, вказує на те, що угоди злиття та поглинання перевершили загальний ринок з тих пір. світова фінансова криза. Дослідження представляє щорічні дані про глобальні транзакції злиттів, демонструючи середньорічну ефективність покупців у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Річні результати по глобальним угодам злиття та поглинання[16]

Рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Середня продуктивн ість за рік	+4,5	+5,5	+10,1	5,4	-1,3	-3,0	-5,0	-1,9	+1,4

Як було заявлено раніше з 2023 року активність злиттів та поглинань впала. Однак, хоча кількість угод зменшилася вартість деяких угод дещо покращилася. Більш детальну інформацію по галузях можна переглянути в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3- Статистика М&А за галузями побудована автором на основі [22]

Рік	2022		2023	
Галузь	Кількість угод	Ціна (млрд.дол)	Кількість угод	Ціна (млрд.дол)
Автомобілі та компоненти	1 303	\$ 271,54	1 026	\$ 121,96
Банківська справа	1 294	\$ 366,65	875	\$ 144,98
Біотехнології та фармацевтика	1 780	\$ 244,30	1 485	\$ 280,49
Хімічна промисловість	2 279	\$ 351,34	1 909	\$ 390,67
Товари та послуги	15 166	\$ 1 225,04	11 745	\$ 832,56
Енергетика	3 963	\$ 783,58	3 129	\$ 631,38
Страховання	3 064	\$ 607,36	2 384	\$ 209,19
Обладнання та приладдя для охорони здоров'я	6 155	\$ 505,13	4 935	\$ 468,01

В Америці є банківська компанія під назвою Citizens Financial Group, вона також входить в двадцятку найбільших банків в США. І вже тринадцятий рік поспіль банк проводить опитування у 400 генеральних директорів компаній середнього ринку США, фінансових директорів і керівників приватних інвестицій з приводу прогнозів щодо злиттів і поглинань. За їхніми словами в 2024 році

відновився інтерес до можливостей купівлі та продажу за межами США. Після чотирьох років зниження. Інтерес в міжнародних угодах зі злиття та поглинання можна переглянути на рисунку 2.4.

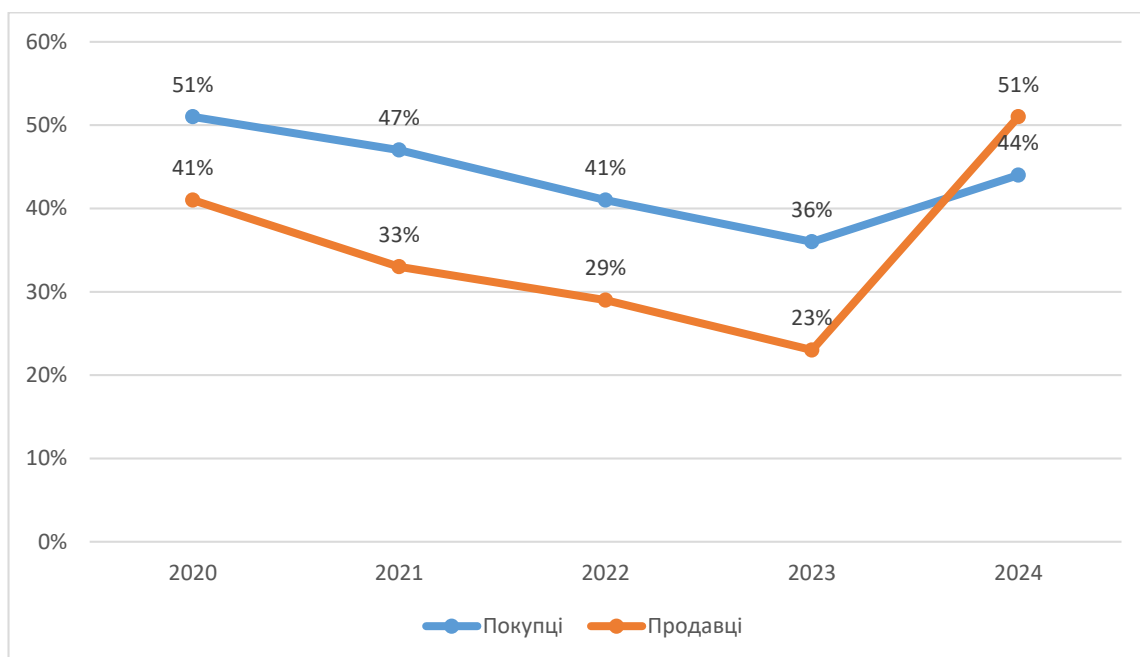

Рисунок 2.4 - Інтерес в міжнародних угодах зі злиття та поглинання [24]

За словами експертів ринок злиттів та поглинань у цьому році вступає в нову фазу, яка відрізнятиметься від попередніх. Оскільки учасники угод зіткнуться з дуже різними умовами, на відміну з останніми роками, і їм потрібно буде адаптувати свої правила. Наприклад, хоча кредитні ринки знову відкриті, фінансування коштує дорожче, ніж було протягом останнього десятиліття. Вища вартість капіталу спричинить тиск на оцінку та вимагатиме від учасників угод створення більшої вартості, щоб отримати такий самий прибуток, як і раніше. Оскільки ширший макроекономічний і геополітичний ландшафти залишаються невизначеними, учасники угод, здатні оцінювати ризики та планувати різні дії, будуть з більшою впевненістю вживати заходів, ніж ті, хто, чекає більшої чіткості.

Злиття та поглинання показали ознаки пожвавлення в таких секторах:

- У галузі енергетики, комунальних послуг і ресурсів відбулося помітне відновлення, пов'язане з поточним енергетичним переходом, що спонукало компанії переорієнтуватися на стійкі практики. У 2023 році

стався значний сплеск масштабних угод, зокрема в енергетичному секторі, з помітним збільшенням кількості угод порівняно з попереднім роком.

- Технологічний сектор залишався в центрі уваги, з особливим наголосом на ринку програмного забезпечення, який викликав значний інтерес у гравців галузі. Найважливішим моментом 2023 року стало велике технологічне придбання, яке включало запропоноване Cisco поглинання Splunk, відомого гравця в розробці програмного забезпечення для обробки та аналізу машинно-генерованих даних, за значну суму в 28 млрд. дол. США. Цей стратегічний крок було публічно оголошено у вересні 2023 року.
- У фармацевтичній сфері відомі корпорації звернули увагу на придбання біотехнологічних компаній середнього розміру, щоб подолати прогалини в процесах розробки ліків. Очікується, що приплив інтересу інвесторів до препаратів для лікування діабету та схуднення в поєднанні з постійною зосередженістю на медичних досягненнях сприятиме подальшій активності злиття та поглинання у 2024 році.

Для інших галузей відновлення може зайняти більше часу.

- Злиття та поглинання фінансових послуг, ймовірно, залишатимуться складними у 2024 році, але потреба фінансових установ у покращенні має надати учасникам угод більше оптимізму.
- Послуги з охорони здоров'я, скоріш за все зіткнуться з деякими проблемними угодами з лікарнями, оскільки компанії борються з фінансовими та операційними труднощами, такими як скорочення фінансування та нестача кадрів у клініці. Цифрові інновації допоможуть вирішити кадрові проблеми, а компанії, що займаються аналітичними технологіями й надалі залишатимуться привабливими для інвесторів і створюватимуть можливості для злиття або поглинання.

- У споживчому секторі, де купівельна спроможність все ще обмежена, особливо для сімей із середнім рівнем доходу, сектори роздрібної торгівлі можуть відставати. Незважаючи на те, що у 2023 році у сфері гостинності та дозвілля спостерігалось зниження як обсягів, так і вартості угод порівняно з попереднім роком, ми очікуємо, що туризм повернеться до допандемічного рівня, а переваги споживачів щодо вражень збільшать потік компаній, які вийдуть на ринок у 2024 році.

Повертаючись до технологій низка довгострокових тенденцій, зокрема зростання штучного інтелекту; зростання важливості екологічних, соціальних і управлінських факторів; і регулятивний вплив таких речей, як витрати на інфраструктуру, з великою можливістю позначитись на галузях і може вплинути на діяльність у всіх секторах.

Нарешті, покупці та продавці можуть бути більш впевненими прийняти складні структури для укладення угод. У другій половині 2023 року було більше угод, у яких продавці були готові приймати акції замість готівки, більше продажів пакетів акцій замість продажу компаній, більше «заробітків», коли покупець і продавець проходять крізь розбіжності у своїх оцінках, чекаючи виплати повної ціни покупки, доки продавець не досягне певного фінансового або операційного результату після закриття угоди.

Також враховуючи географічну близькість Європи до воєн між Росією та Україною та Ізраїлем та ХАМАС, економіка регіону була нижчою за економіку США, що підштовхує зацікавленість європейських компаній у збільшенні свого впливу на ринках США. Великі європейські корпорації виявляють інтерес до придбання американського бізнесу.

Інші потенційні транскордонні злиття та поглинання можуть включати японські компанії, які прагнуть інвестувати капітал і збільшити дохід за межами країни, оскільки вона продовжує виходити з зниження загального рівня цін на товари та послуги.

2.2. Вплив злиттів та поглинань на міжнародні економічні відносини

В сучасних умовах глобалізації посилення конкуренції на міжнародних ринках змушує транснаціональні корпорації шукати шляхи для продовження свого розвитку, пошуку нових можливостей, відкриття технологій та інновацій, пошуку висококваліфікованої робочої сили, нових перспективних ринків збуту та можливості зберегти свою конкурентоспроможність для досягнення максимального прибутку. Одним із таких високоефективних способів є злиття та поглинання, які на сьогодні стають не тільки засобом боротьби з конкурентами, але й ефективним механізмом модифікації компанії та передбачають швидке зростання підприємства. Злиття та поглинання стали звичайним явищем у сучасній економіці так, як компанії прагнуть рости, розширюватися та здобувати конкурентну перевагу у відповідних галузях. Численні дослідницькі статті намагалися оцінити та визначити переваги та недоліки злиття та поглинання. Проте висновки, настільки різноманітні, що це досить важко прийти до незалежної, чіткої та недвозначної згоди щодо цієї стратегії.

Реакція ринку на новини про угоду злиття та поглинання може бути як сприятливою так і несприятливою, це залежить від сприйняття учасників ринку переваг угоди. У більшості своїх випадків акції цільової компанії зростуть до рівня, близького до рівня пропозиції покупця, звісно, припускаючи, що пропозиція представляє велику премію до попередньої ціни акцій цільової компанії. Проте насправді цільові акції можуть продаватися вище ціни пропозиції, якщо виникає відчуття, що покупець знизив пропозицію для цільової компанії та може буде змушений її підвищити або якщо цільова компанія є достатньо бажаним об'єктом, щоб залучити конкурентну ставку.

Злиття та поглинання є однією з найефективніших стратегій для компаній, що переживають труднощі і ті, які використовують переваги економії на масштабі та синергії, які є результатом таких досягнень.

Незважаючи на велику популярність та ефективність, більшість злиттів і поглинань зазнають краху, і намічена ціль ніколи не реалізується через брак знань директорів і організаторів, які беруть участь у всьому процесі. Для них максимізація добробуту акціонерів завжди була основною метою кожної фірми.

Щоб злиття та поглинання були прийняті та процвітали, вони потребують:

- економічної та політичної стабільності;
- правовий захист;
- вільні ринки без обмежень руху товарів і капіталу;
- сприятливе корпоративне середовище.

За оцінками експертів, майже 80% усіх міжнародних інвестицій спрямовується не на створення нових компаній за кордоном, а на придбання активів уже в існуючих підприємств. У зв'язку з цим у другій половині XX століття процеси концентрації виробництва та централізації капіталу проявилися подібно лавині зростання кількості та вартості угод злиттів в економіках різних країн світу. Інтенсивність та спрямованість процесів злиттів та поглинань відображаються в оцінках рівня концентрації економіки на всіх рівнях її ієрархії. Від стану економічної концентрації залежить стан розвитку національної економіки та її конкурентоспроможність.

Необхідна обачність, ефективне фінансове управління, стратегічна придатність і конкурентна розвідка включають передумови успішної організації. Невиконання даних вимог може зробити фірму вразливою для конкурентів, що може призвести до невпевненості в безупинній діяльності, закриття, зменшення фінансової спроможності, знецінення доброї волі, втрати власних клієнтів і піддавання до непотрібних судових тяганин. Компанії об'єктивно вклинюються до злиттів і поглинань для тих цілей, яких окрема фірма не могла б досягти і реалізувати самотійно, наприклад, операція за рахунок ефекту масштабу, збереження та продовження безперервної діяльності, пошуку конкурентної переваги та іншого.

Злиття та поглинання призводять до значного зростання ринкових часток фірм, залучених до своєї стратегії. Корпорації, які ухилялися від злиття або

поглинання, відзначили значне збільшення частки на ринку після досягнення та виконання угод, незважаючи на те, що вони не брали безпосередньої участі в злитті або поглинанні. Злиття та поглинання призводить не лише до збільшення частки ринку, а й до переваги на ринку, оскільки кількість фірм конкурентів зменшується, що змушує об'єднані фірми набувати статусу цінового лідера, стан якого повністю дестабілізує або зміщує ринкову рівновагу.

Коли справа доходить до міжнародних злиттів, уряди по всьому світу пропонують значні податкові пільги. Багато з них забезпечують значні скорочення або скорочення після завершення злиття або поглинання, таким чином заощаджуючи підприємствам значні суми грошей. Міжнародні злиття дозволяють компаніям розширювати свої бізнес портфелі, пропонуючи сітку безпеки на випадок, якщо один із ринків буде поганим. Оскільки близько 49% світових компаній планують придбання протягом наступного року, стратегія диверсифікації є актуальною як ніколи.

Нижче наведено переваги міжнародного злиття або поглинання в певному регіоні, як зазначено в дослідницькій статті:

1. Створення корпоративної присутності в Сінгапурі пропонує значні податкові переваги для організацій, які прагнуть оптимізувати свою вартість. Ці негайні фінансові прибутки додатково доповнюються підвищенням загальної фінансової надійності. Співпраця з великою корпорацією не тільки надає доступ до їхніх ресурсів, але й полегшує доступ до їхньої клієнтської бази, що призводить до зростання продажів і підвищення видимості галузі. Отже, міжнародні злиття та поглинання є середньостроковою стратегією та ключовим компонентом довгострокових бізнес-планів, будучи ефективними механізмами для збільшення масштабу і доходу, залучених до таких транзакцій.
2. Дубай може похвалитися космополітичною робочою силою, яка відома своїм володінням англійською мовою та здатністю адаптуватися до різних секторів. Придбання бізнесу в цьому регіоні є не лише інвестицією, але й трампліном для нових ринкових перспектив. Переваги виходять за межі

доступу до кваліфікованої робочої сили, часто прокладаючи шлях для входу у великі сегменти ринку. Менший розмір країни може посилити конкуренцію за таланти.

3. Зосереджуючись на Європі, Нідерланди постають як багатообіцяючий ландшафт із численними невеликими підприємствами, готовими до придбання. Купуючи ці менші фірми, компанії отримують негайний доступ до своєї усталеної клієнтської бази, що є ключовим елементом у пошуках розширення частки ринку. Досвідчені імміграційні адвокати або консультанти в Нідерландах відіграють ключову роль у цьому процесі, володіючи складним розумінням міжнародних правил і допомагаючи орієнтуватися в юридичних вимогах, що пред'являються іноземними урядами до потенційних покупців.
4. Гонконгські технологічні фірми мають відмітну перевагу, яка може посилити вашу присутність у відомих глобальних ІТ-центрах. Завдяки стратегічному придбанню таких підприємств шляхом злиття або поглинання ви фактично занурюєтеся в культуру інновацій. Це дає доступ до пулу кваліфікованих професіоналів, які пропонують свіжі перспективи, ще не досліджені вашою існуючою командою, тим самим викликаючи ефект хвилі, який живить креативність у всіх ешелонах організації.
5. Нова тенденція вказує на те, що підприємства надають перевагу придбанню малих ірландських корпорацій і створенню своїх штаб-квартир в Ірландії, щоб скористатися значними податковими перевагами. Ірландія відкриває привабливі ринкові можливості завдяки своїй міцній економіці та кваліфікованій робочій силі. Такий підхід не тільки сприяє збільшенню доходів вашого підприємства, але й прискорює ваше просування до бажаного масштабу зростання. Перенесення штаб-квартири компанії до Ірландії не тільки забезпечує залучення місцевих талантів і наближення до європейської клієнтури, але й обіцяє інтеграцію в середовище, яке підтримує інновації та підприємництво в усіх верствах.

Переваги транскордонних злиттів і поглинань такі ж різноманітні, як і сильні. Переваги виходять за межі зміцнення фінансової стійкості, охоплюючи ширший доступ до баз клієнтів, нових ринків і передових ідей. Основна точка полягає в розробці стратегій, які оптимізують вартість і одночасно стримують витрати, що є втіленням суті глобальних злиттів та поглинань. Національне середовище відіграє вирішальну роль у формуванні досвіду співробітників під час злиття, під впливом масштабу та статусу організації до злиття. У деяких випадках національні та корпоративні наслідки переплітаються, що підкреслюється безліччю способів, якими вони проявляються в різних аспектах трудових відносин, підкреслюючи складнощі, притаманні міжнародним злиттям і поглинанням. У той час як зусилля з реструктуризації можуть йти паралельною траєкторією в деяких сценаріях, приводячи до різнорідних практик і результатів у фірмах і націях, в інших вони можуть застосовувати конгруентні підходи, які викликають протилежне сприйняття в різних когортах працівників.

Зусилля менеджерів, які спрямовані на формування прихильності до цілей об'єднаної фірми, повинні бути чутливими до цих різних впливів, і можна стверджувати, що результати діяльності фірми після придбання частково залежать від того, наскільки добре це досягнуто.

Питання посилення впливу представників працівників на етапі після придбання спонукає до дослідження еволюції сприйняття працівниками об'єднаного підприємства. Ця еволюція формується різними етапами процесу злиття, які по-різному впливають на працівників, від організаційного ребрендингу після злиття до структурної реконфігурації та оптимізації бізнес-підрозділів, а також до гармонізації умов.

Вплив злиття на працівників у транскордонних злиттях також залежить від трьох ключових факторів. По-перше, ключову роль відіграє рівень схожості чи відмінності між об'єктами, що зливаються. Наприклад, централізований підхід до прийняття рішень і плоска організаційна ієрархія можуть сприяти адаптації до адаптації продуктів відповідно до конкретних потреб клієнтів. По-друге, домінування одного суб'єкта в об'єднаній організації має вирішальне значення. У

сценаріях, коли суб'єкт-покупець значно переважає над придбаним суб'єктом, співробітники першого можуть залишитися в основному не вплинути на придбання, потенційно навіть не підозрюючи про його виникнення. І навпаки, у відносно рідкісних «злиттях рівних» обидві групи співробітників, ймовірно, будуть чітко усвідомлювати злиття і піддаватися його впливу. Третій фактор обертається навколо характеру придбання, наприклад, злиття та поглинання з метою зниження витрат шляхом усунення зайвих функцій. Як правило, більші розбіжності між суб'єктами господарювання, що зливаються, посилюють вплив злиття.

Завдяки підвищенню ефективності компаній шляхом злиття чи поглинання, споживачі можуть отримати товари або послуги вищої якості. Однак деякі злиття зменшують конкуренцію на ринку, зокрема шляхом створення або зміцнення домінуючого гравця. В більшості випадків це завдає шкоди споживачам можуть підвищитись ціни, зменшитись вибір або зменшення інновацій. Саме тому метою контролю за злиттям є перевірка того, чи пропоновані злиття матимуть шкідливий вплив на конкуренцію. Якщо певними органами вважається, що злиття не зашкодить конкуренції, воно схвалюється. І навпаки, якщо є можливість того, що злиття зашкодить конкуренції, фірмам, що об'єднуються, запропонують відповідні зобов'язання для усунення шкоди. За відсутності таких зобов'язань проблемні злиття мають бути заборонені, щоб захистити підприємства та споживачів.

Можна розрізняти «локальні» та «глобальні» заборони на злиття, деякі обов'язкові режими передбачають, що транзакція не може бути реалізована в межах конкретної юрисдикції, а деякі передбачають, що угода не може бути реалізована в будь-якій точці світу до отримання дозволу на злиття, так звана глобальна заборона на закриття. У деяких юрисдикцій у всьому світі діє режим контролю за злиттям, який накладає глобальну заборону на закриття. Це створює перешкоди для учасників угоди, щоб завершити злиття до тих пір, поки не буде отримано низку необхідних дозвільних органів.

Хоча контроль за злиттям і необхідний, але суворе застосування може нести за собою проблеми. Міжнародна конкурентоспроможність, може бути врахована шляхом перевірки передбачуваної ефективності. Розгляд кризових картелів і

поглинання компаній банкрутів як захід для покращення добробуту, викликає зростаюче занепокоєння, оскільки ринкові реформи змушують економічний перерозподіл – також воно абсолютно узгоджується з антимонопольним аналізом.

Одним із прикладів можна побачити в американському законодавстві, де існує спеціальне Положення про горизонтальні злиття. В 1980-х роках, була спроба поглинання корпорацією Coca-Cola, яка на той час займала приблизно 37% ринку, компанії Dr. Pepper Company, яка займала майже 5%. Федеральна торгова комісія визначила цей ринок як «ринок газованих безалкогольних напоїв». Проте ініціатори намагалися довести, що товарні межі цього ринку є ширшими й охоплюють ринки усіх напоїв, включаючи воду, соки, молоко, чай, каву та інші. Однак довести це їм так і не вдалося, і дозвіл не було надано. Протягом 1990-х років кілька країн, оновили або ввели в дію антимонопольне законодавство як частину реформ, які орієнтовані на ринок. Пояснювалось це тим, що ефективна антимонопольна політика може посилити конкуренцію та покращити добробут.

Нині міжнародні злиття і поглинання займають міцне місце в політиці приватних компаній в якості одного з основних стратегічних інструментів для розвитку бізнесу. Понад 130 країн світу прийняли режим, який передбачає контроль за злиттям. Міжнародні угоди по злиттям та поглинанням колись належали до сфери інтересів великих міжнародних компаній, але в даний час вони є потужним інструментом у руках величезного кола компаній, що прагнуть до зростання. Застосування глобального контролю за злиттям стало більш популярним у Європі, США, на Близькому Сході та в Австралії, а антимонопольні регулятори все більше ретельно перевіряють та оскаржують злиття. Також національні або наднаціональні агенції з питань конкуренції, такі як Європейська комісія ЄС, Управління з питань конкуренції та ринків Великобританії або Міністерство юстиції США чи Федеральна торгова комісія, як правило, виконують роль перевірки злиттів.

Відповідно, більшість режимів контролю за злиттям зазвичай передбачають один із таких тестів по суті:

- Чи значною мірою концентрація перешкоджає конкуренції ?

- Ця концентрація суттєво зменшує конкуренцію?
- Чи концентрація до створює чи зміцнює домінуючої позиції?

На практиці більшість режимів контролю за злиттям базується на дуже схожих основних принципах і мають попередній характер, тобто органи, які займаються перевіркою проводять оцінку до того, як угода буде реалізована. В цій перевірці перше питання, яке має вирішити процедура контролю за злиттям, яка полягає в тому, які конкретні операції підпадають під її дію. Злиття двох чи більше раніше незалежних підприємств в одне є найпоширенішою концентрацією, але існують інші можливі комбінації, які можуть бути охоплені контролем злиття, і навіть можуть знадобитися додаткові критерії, наприклад, спільні підприємства, придбання пакетів акцій або придбання цінних паперів чи активів. Ці вимоги зазвичай доповнюються правилами, що встановлюють відповідний зв'язок між злиттям і її юрисдикцією.

Наприклад правила ЄС по контролю за злиттям застосовуються до всіх злиттів, незалежно від того, де в світі зареєстрований офіс, головний офіс, діяльність чи виробничі потужності компаній, що зливаються. Це пояснюється тим, що навіть злиття компаній, розташованих за межами Європейського Союзу, впливають на ринки в ЄС, і особливо якщо компанії ведуть бізнес у межах ЄС. Якщо річний оборот об'єднаних підприємств перевищує встановлені порогові значення з точки зору глобальних і європейських продажів, про запропоноване злиття необхідно повідомити Європейську Комісію. Далі ці порогові значення національні органи з питань конкуренції в державах-членах ЄС можуть переглядати злиття відповідно до застосовних національних правил контролю за злиттям. Кілька років тому Європейська комісія винесла два рішення про заборону в 2022 році та одне в 2023 році, порівняно з мовчанням у 2021 і 2020 роках. За останні десять років було прийнято дев'ять рішень про заборону злиття, де шість з яких відбулися з 2019 по 2023 рік. Наприклад у 2023 році Суд Європейського Союзу виніс рішення щодо SK Telecoms (компанія, що займається розробками, виробництвом, маркетингом і збутом продуктів бездротового зв'язку). Рішення дає ЄК нову впевненість у оскарженні злиттів, особливо на олігополістичних ринках.

Тенденція контролю за злиттями показала значне зростання у Сполученому Королівстві, що характеризується більш наполегливим і менш передбачуваним підходом з точки зору як принципів, так і часових рамок. Дані за 2022 рік показали, що майже 60%, проведених сертифікованими громадськими бухгалтерами (CPA), призвели до юридичних заходів, таких як судові заборони, правового захисту або скасування, що свідчить про значне зростання з 43% у 2020 році та 25% у 2021 році.

Аналогічно, Сполучені Штати, такі регулюючі органи, як Федеральна торгова комісія та Міністерство юстиції, активізували свої зусилля щодо перевірки злиттів, що призвело до зростання кількості судових оскаржень. Зокрема, у 2022 фінансовому році Федеральна торгова комісія ініціювала 24 примусові дії, а Міністерство юстиції – 26, що є найвищим показником за понад два десятиліття. Крім того, оновлені рекомендації щодо злиття, опубліковані в грудні 2023 року, підкреслюють зростаючий акцент на контроль за злиттями в США.

Австралійська комісія з питань конкуренції та захисту прав споживачів (АСС) також посилила свою пильність у виявленні та розслідуванні неповідомлених злиттів, здійснивши вісім розслідувань завершених придбань у період з 2022 по 2023 рік. Крім того, відмова АССС схвалити дві транзакції минулого року, згодом Австралійським трибуналом з питань конкуренції підкреслює суворий процес оцінки. Серед транзакцій, які отримали схвалення, були встановлені певні умови для відповідності нормативним стандартам.

По всьому регіону Близького Сходу та Північної Африки, які зазвичай називають країнами MENA, антимонопольні органи активно зміцнюють механізми контролю за злиттям. Наприклад, Управління з питань конкуренції Саудівської Аравії запровадило поведінкові та структурні заходи як передумови для злиття суб'єктів господарювання. Ця стратегія спостерігалася принаймні у трьох окремих транзакціях у 2023 році. Цей перехід до використання засобів контролю за злиттями означає посилену увагу до перевірки транзакцій та вивчення стратегій. Подібним чином Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ) нещодавно змінили свою систему конкуренції, узгоджуючи її з регулятивним ландшафтом, що розвивається в Близькому Сході та Близькому Сході. Зокрема, Єгипет переглянув своє

законодавство про конкуренцію, перейшовши від системи сповіщень після закриття до процесу відстроченого затвердження перед закриттям, що є прикладом ширшої тенденції до більш суворої практики контролю за злиттями в регіоні.

Якщо говорити про країни з перехідною економікою, то як і будь-яка ринкова економіка, вони потребують кращого антимонопольного забезпечення. Контроль над злиттям, заснований на здорових економічних принципах, сприятиме покращенню добробуту споживачів, посиленню конкуренції та стимулюванню економічного зростання економіки. Поліпшення антимонопольного правозастосування залежить від кількох інституційних механізмів, включаючи вдосконалення інституційних можливостей. Хоча законодавство в різних країнах відрізняється, економічний аналіз, що лежить в основі антимонопольного правозастосування, є більш-менш прийнятним. У цьому сенсі може бути корисним визначення процедур або «алгоритмів» для прийняття рішень у сферах, де було досягнуто консенсусу.

Зазвичай контроль за злиттям описується як "обов'язковий", оскільки подання документів про угоду є обов'язковим. Обов'язкові режими зазвичай також містять так зване «відкладальне застереження», яке означає, що сторони угоди не можуть укласти угоду на невизначений термін, доки вони не отримають дозвіл на злиття. Більшість юрисдикцій щодо злиття в усьому світі мають обов'язкові системи контролю за злиттям. Не кожне злиття має бути зареєстроване. У Федеральному органі з питань конкуренції злиття має бути зареєстровано лише за умови перевищення порогів обороту.

Злиття мають бути зареєстровані, якщо сторони досягли такого обороту за останній фінансовий рік перед злиттям:

- Світовий оборот загалом понад 300 мільйонів євро;
- Усередині країни на суму понад 30 мільйонів євро та принаймні дві компанії більше п'яти мільйонів євро по всьому світу кожна.

Злиття також вимагають повідомлення, якщо:

- Відповідні підприємства досягли сукупного світового обороту понад 300 мільйонів євро за останній комерційний рік, що передував угоді;

- Підприємства досягли сукупного внутрішнього обороту понад 15 мільйонів євро за останній комерційний рік, що передував угоді;
- Вартість угоди становить понад 200 мільйонів євро, а підприємство, яке буде придбано, значною активно працює на внутрішньому ринку.

Якщо існує обов'язковий режим, тоді має існувати «добровільний». Добровільний режим контролю за злиттям відбувається в ситуації коли сторони не перешкоджають укласти угоду та здійснити транзакцію до того, як подали заявку на отримання дозволу на злиття. За цих обставин сторони злиття фактично беруть на себе ризик того, що орган з питань конкуренції не вимагатиме від них скасування угоди, якщо згодом буде виявлено, що операція, ймовірно, матиме антиконкурентний ефект. Добровільні режими є досить винятковими. У Сполученому Королівстві, наприклад, діє режим добровільного контролю за злиттям. Однак Управління з питань конкуренції може вимагати від сторін злиття, яке вже завершилося, утримувати два підприємства окремо до розслідування.

Повертаючись до обов'язкового режиму можна вважати ефективними для запобігання антиконкурентним концентраціям, оскільки майже неможливо розірвати злиття після його здійснення, якщо вже звільнився ключовий персонал, продаж активів, обмін інформацією, ребрендинг та інше. З іншого боку, добровільні режими розглядаються як менший тягар для компаній, що зливаються.

Запитуючи про кульмінацію процедури контролю за злиттям, можна переконатися, що результати можуть охоплювати три основні сценарії: схвалення злиття, схвалення з дотриманням правових гарантій або повна заборона. Слід зазначити, що методології, які використовуються для досягнення цих визначень, можуть суттєво відрізнятися в різних системах регулювання. Наприклад, у Сполучених Штатів регулюючі органи мають право на власний розсуд, після ретельної оцінки пропозиції щодо злиття, прийняти рішення про дострокове розірвання або дозволити закінчення початкового періоду очікування, сигналізуючи про відсутність протидії злиттю. Крім того, після подання другого запиту залученими сторонами Міністерство юстиції або Федеральна торгова комісія залишають за собою повноваження завершити перевірку.

РОЗДІЛ 3

РИНОК ЗЛИТТІВ ТА ПОГЛИНАНЬ В УКРАЇНІ

3.1. Аналіз ринку злиттів та поглинань в Україні

Протягом усього процесу становлення України як автономної держави паралельно відбувалася еволюція ринку злиття та поглинання. Яскравою ілюстрацією злиття і поглинань є хроніка зародження великих корпорацій і фінансово-промислових конгломератів в Україні, таких як СКМ (Систем Кепітал Менеджмент), «Приват», МХП (Миронівський Хлібопродукт) та безліч інших. Незважаючи на те, що теоретичні принципи та реальні застосування злиттів та поглинання активно досліджуються вітчизняними вченими, у наукових дослідженнях немає консенсусу щодо розуміння злиття та поглинання як концепції, явища, яке пояснюється складною та багатогранною сутністю досліджуваного предмету.

Український ринок злиттів і поглинань можна охарактеризувати як ринок, що зароджується, розвивається і переходить у фазу зростання. На молодий характер місцевого ринку вказує його скромна позиція на світовій арені злиттів і поглинань. Тим не менш, жвавість цього ринку робить його значущим як у рамках глобальних тенденцій, так і для розкриття його унікальних атрибутів. Починаючи з 1994 року, трансформації у розмежуванні та, як наслідок, у розумінні термінів «злиття» та «поглинання» почали відбуватися у вітчизняних наукових колах, а також у практичних застосуваннях. Незважаючи на спроби досягти семантичної точності, неадекватні переклади з іншомовних джерел призвели до змішування таких термінів, як «об'єднання», «інтеграція», «консолідація», «злиття» та «поглинання». У контексті українського законодавства поняття «злиття» трактується як один із

способів реорганізації юридичної особи поряд з іншою формою — «приєднання», яке часто неправильно тлумачиться як «поглинання». Ця невідповідність між формально визначеними типами реструктуризації та основними економічними процесами, пов'язаними зі «злиттями» та «поглинаннями», є очевидною.

У науковій літературі часто вживається термін «консолідація» для позначення злиттів і поглинань. Згідно з процедурним підходом, злиття, що позначає процес злиття та цілеспрямованих зусиль, узгоджується зі змістом злиття та поглинання та може бути використано для з'ясування природи цих подій. Проте з юридичної точки зору об'єднання підприємств не вимагає встановлення відносин контролю між суб'єктами господарювання, а отже, не відповідає змісту злиття та поглинання. В українському ландшафті злиттів і поглинань можна виділити кілька відмінних характеристик і викликів, які відрізняють його від світової практики:

- частота спекулятивних обґрунтувань у злитті та поглинанні;
- відсутність чіткості та доступності деталей щодо завершених домовленостей;
- значна частка ворожих поглинань;
- неадекватний розвиток біржі цінних паперів і мінімальний відсоток публічних корпорацій на фондовій біржі;
- інституційна корупція та її значний вплив після угоди про злиття;
- підвищений відсоток внутрішніх зацікавлених сторін;
- недоліки в українському законодавстві, що стосуються елементів корпоративного злиття та поглинання, а також неналежний захист прав інвесторів;
- суперечливі тлумачення термінів злиття та поглинання у законодавчій базі;
- недотримання комерційного етикету та моральних принципів.

Особливістю розвитку вітчизняного ринку злиття та поглинання в останні роки стало те, що інвестор почав цікавитись тими галузями які демонструють більшу стійкість до криз: виробництво продуктів харчування, фармацевтика, машинобудування та металургія, особливо очевидно це стало під час війни, де

багато угод було скасовано і лише ІТ-галузь залишилась на плаву. Також слід зауважити, що саме в цьому році чітко спостерігаються операції направлені на концентрацію ринку. Ринок злиттів і поглинань в Україні продемонстрував сприятливі результати та зазнав послідовного розширення, однак фінансові наслідки спалаху COVID-19 придушили сплеск угод в Україні, який тривав протягом трьох безперервних років - грошова вартість злиття та поглинання впали на 62% до 0,9 млрд. дол.. Для більш повного аналізу масштабів злиттів і поглинань в Україні з 2013 по 2020 рік дивіться рисунок 3.1. При цьому рівень активності знизився до рівня 2017 року: протягом 2020 року було задекларовано 69 угод, що на 15% менше, ніж у попередньому році.

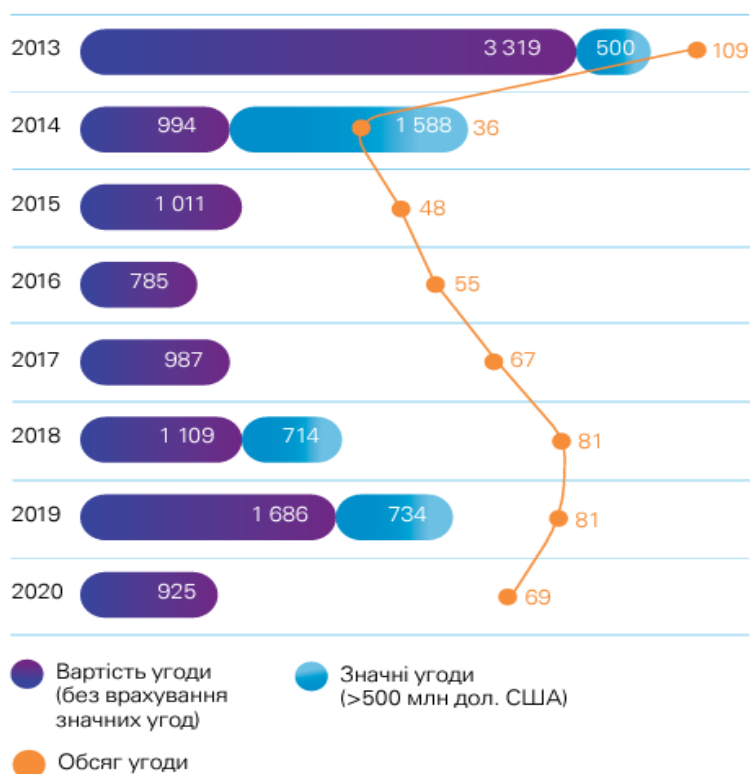

Рисунок 3.1 - Обсяг угод злиттів та поглинань в Україні з 2013 – 2020 рік [33]

Влітку 2020 року діяльність зі злиття та поглинання в Україні почала набирати обертів і продемонструвала сприятливі тенденції, коли було розкрито 26 транзакцій на загальну суму 187 млн. дол.. Незважаючи на те, що приблизно 66% усіх угод було оголошено у другій половині 2020 року, загальна вартість цих угод залишилася такою ж, як і за перші шість місяців, і становила 469 млн. дол.. Однією з причин цього було різке зниження прозорості щодо розкритої вартості угод, коли

вартість транзакцій розкривалась лише для 40% угод протягом 2 півріччя 2020 року у порівнянні майже з 60% у 1 півріччі 2020 року.

Після року злетів і падінь у першому півріччі 2021 після складного періоду, який характеризувався коливаннями, у сфері злиттів і поглинань в Україні відновилося активність, зафіксувавши помітне зростання обсягу угод на 77% порівняно з до відповідного періоду 2020 року. Бурхливі умови, спричинені початком пандемії COVID-19 у регіоні, суттєво вплинули на інвестиційний клімат, вплинувши на інтерес та вимоги як місцевих, так і міжнародних інвесторів. Отже, цей період невизначеності призвів до зниження рівня прозорості та вплинув на середню вартість угоди на ринку. Середня сума транзакції зменшилася до 21 млн. дол. США, що є зниженням порівняно з 29 млн. дол. США, які спостерігалися за перші шість місяців 2020 року. Модель консервативного прийняття рішень, викликана обмеженнями, запровадженими у 2020 році як відповідь до глобальної кризи охорони здоров'я, тривала в першій половині 2021 року. Примітно, що за цей період не було оголошено жодної транзакції, яка б перевищувала поріг у 100 млн. дол. США, і увага була зосереджена на відносно незначних транзакціях.

У першому півріччі 2021 року переважна більшість українських угод відбулася за участю вітчизняних інвесторів: 72% від загальної кількості угод. Одним із важливих факторів зменшення обсягів залучених з-за кордону інвестицій стала невизначеність відносин України з МВФ. Через зменшення частки угод зі злиття та поглинання в Україні за участю іноземних інвестицій іноземні інвестори у першому півріччі 2021 року залишалися досить активними, оголосивши про 13 угод, тоді як у 2020 році їх було лише 10, загальною вартістю 165 млн. дол.. Переважна більшість таких угод стосувалися інновацій та технологій.

Якщо говорити за 2021 рік в цілому, то за оцінками, обсяг анонсованих та завершених угод злиття та поглинання в Україні становив \$2,746 млрд. Порівняно з 2020 роком сукупний обсяг угод зріс у 2,3 рази, а кількість угод збільшилася на 45% до 120 угод. Що до галузі найбільша кількість угод зі злиття та поглинання припала на такі:

- ІТ-сектор – 31 угода на суму \$756 млн;

- Сільське господарство та агробізнес – 17 угод на \$154 млн;
- Харчова промисловість – 14 угод на \$58 млн;
- Фінансова діяльність – 8 угод на \$109 млн;
- Видобувна промисловість – 8 угод на \$108 млн;
- Транспорт та складське господарство – 8 угод на \$34 млн.

Після початку війни український ринок злиттів і поглинань практично зупинився. Повномасштабна війна в Україні завела український ринок злиття в глухий кут, спричинивши скасування значних угод, розпочатих наприкінці 2021 року. У 2022 році корпорації зосереджені насамперед на вирішенні проблем, пов'язаних з війною, що призвело до призупинення інвестиції. Війна суттєво вплинула на структуру українського ринку злиттів і поглинань – якщо в Україні традиційно кількісно переважали внутрішні угоди, то у 2022 році вони становили лише третину від загальної кількості угод, а з участь іноземних інвесторів або компаній з іноземним капіталом.

Тотальна війна майже зупинила інвестиції в українську економіку, за винятком ІТ-галузі, адже багато ІТ-компаній мають бази розвитку в Україні та мають штаб-квартири в Європі та США, тому інвестори продовжують вкладати кошти в цей сектор економіки. В результаті технічний сектор може краще адаптуватися до викликів війни. Певна активність також спостерігалася в аграрному секторі, тоді як бізнес у металургійному, фінансовому секторі та на ринках споживчих товарів і послуг був фактично заморожений зі зрозумілих причин. Середня вартість угоди була майже вдвічі нижчою, ніж у 2021 році, але не значно нижчою, ніж у 2020 році, і становила близько 27 млн. дол. США, порівняно з 49 млн. дол. у 2020 році. 2021 рік. Більше третини угод за 2022 рік були закриті до 24 лютого. Причиною стало те, що 2021 рік був одним із рекордних за кількістю та вартістю угод із поглинання, і хоч активність під кінець 2021 року знизилась, певна кількість угод була закрита вже у 2022 році через особливості процесу злиттів та поглинань, оскільки в середньому, здійснення угоди займає понад шість місяців, а кількість угод у сфері енергетики та природних ресурсів впала за рік

більш ніж втричі. Якщо говорити конкретно про галузі дивитись на рис. 3.2: Кількість злиттів та поглинань по секторах.

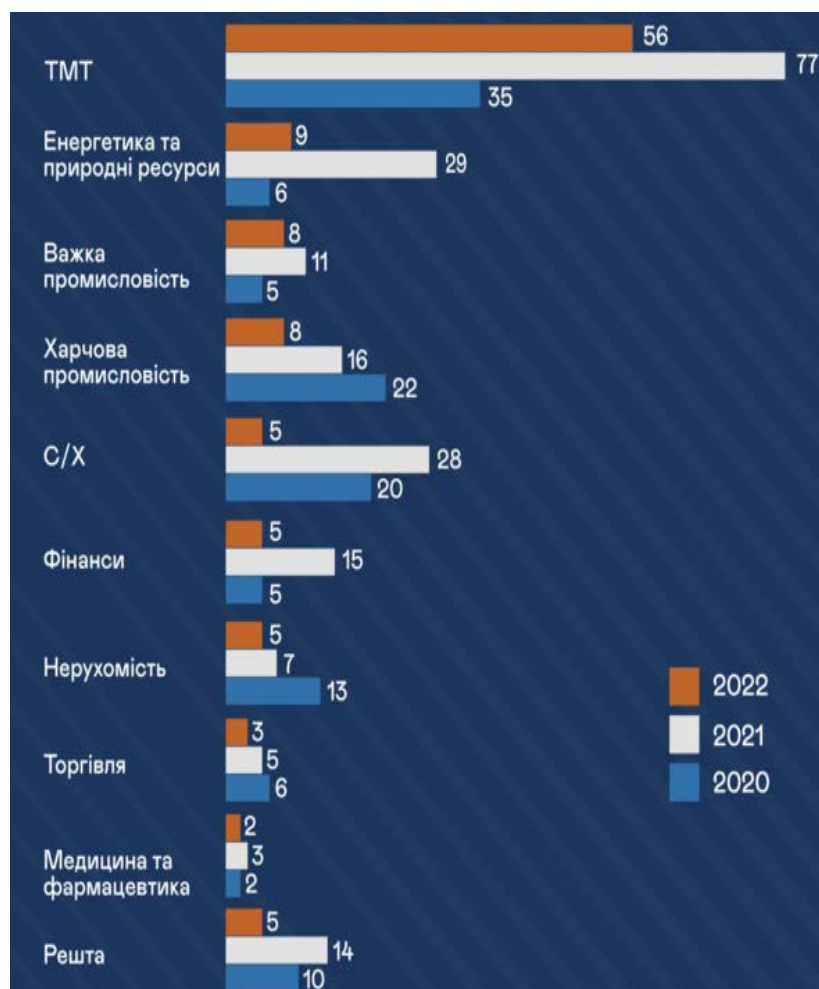

Рисунок 3.2 -Кількість злиттів та поглинань по секторах[39]

У 2022 році не тільки український ринок переживав важкі часи. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну сколихнуло всю світову економіку. Глобальний ринок злиттів пережив різке зростання інфляції, підвищення процентних ставок і невизначеність щодо майбутніх економічних перспектив. У результаті глобальна активність злиттів різко впала в 2023 році, а вартість угод досягла одного з найнижчих рівнів за останнє десятиліття. Загальна ціна угод на світовому ринку впала приблизно на 16%, а кількість угод скоротилася на 18%. У наведеній нижче таблиці 3.3 перераховано найбільші злиття та поглинання в Україні з 2021 по 2024 рік. Вартість угод наведено в млн. дол. США. Станом на 2024 рік найбільшим придбанням було поглинання lifecell у 2023 році компанією NJJ Capital за 525 млн. дол.

Таблиця 3.3 - Найбільші злиття та поглинання в Україні з 2021-2024 рік побудована автором на основі[41]

Дата угоди	Об'єкт поглинання / угоди	Покупець / Інвестор	Сума угоди	Сектор
Лют.24	Датagrup-Volia (Datagroup Holding Limited, Кіпр)	NJJ Capital	120	ІТ та телекомунікації
Гру.23	lifecell	NJJ Capital	525	ІТ та телекомунікації
Гру.23	БЦ "Парус" (ТОВ "Парус Холдинг")	ТОВ "Ола Файн"	170	Будівництво та нерухомість
Тра.23	Kernel	Namsen Limited	136	Сільське господарство
Січ.23	Dmarket	Mythical Games	100	ІТ та телекомунікації
Січ.23	ПрАТ «Завод „Кузня на Рибальському“»	Concorde Capital	300	Будівництво та нерухомість
Лис.21	Grammarly	Baillie Gifford, General Catalyst,	200	ІТ та телекомунікації
Жов.21	ПрАТ «Івано-Франківськцемент»	NEQSOL Holding	400	Будівництво та нерухомість
Жов.21	Glusco Energy S.A.	Димитріос Аніфантакіс	100	Роздрібна торгівля
Сер.21	People.ai	Mubadala Investment Co.,	100	ІТ та телекомунікації
Лип.21	Дніпровський металургійний комбінат (ДМК)	Дніпровський коксохімічний завод / Metinvest	340	Металургія
Бер.21	Покровська вугільна група	Metinvest B.V.	142	Нафтохімічна промисловість

У 2023 році в Україні відбулося понад 100 угод зі злиттів, незважаючи на війну, яка триває. Ці операції стосуються українських активів або українських компаній, які спеціалізуються на підтримці злиттів і поглинань. Тим не менш, гучні домовленості були досягнуті, і навіть воєнних оголошень про можливі домовленості було б достатньо. Держава також продала деякі компанії: інвестори купили заміський центр відпочинку, готель у центрі Києва, майно покинутих заводів і найменший морський порт України. Також зросла середня вартість угод зі злиття. Зокрема, у 2022 році цей показник склав \$26 млн. Це найнижче досягнення з часів Революції гідності. У 2023 році цей показник зріс до \$44,6 млн.

3.2. Можливості вдосконалення процесів регулювання злиттів та поглинань

Світова практика продовжує переконливо доводити, що все більше злиттів чи поглинань є єдиним шансом на виживання компаній. В результаті кількість таких угод у всьому світі невідомо зростає. Цей процес особливо важливий для українського бізнесу. Для вітчизняних компаній, чия конкурентоспроможність і операційний рівень нижчі, ніж у іноземних компаній, і яким бракує коштів, угоди про злиття та поглинання можуть стати стратегічним фактором успіху для отримання конкурентних переваг, підвищення ринкової вартості та посилення сили. Спираючись на внутрішній ринок, відкривайте нові ринки.

Злиття та поглинання є двома з п'яти типів корпоративної реорганізації. Остання три це поділ, виділення та перетворення. В Україні є відповідне інституційне забезпечення. Особливо позитивно вплинуло на цей процес Закон України “Про акціонерні товариства”, в якому передбачено процедури реорганізації акціонерних товариств, хоча він втратив чинність 01.01.2023 року згідного нового Закону “Про акціонерні товариства” положення в якому збереглись. Однак єдиної системи статистики угод злиття та поглинання в Україні не існує. Угоди про злиття припускають продаж та купівлю державних та муніципальних активів у процесі приватизації. Прикладом може бути приватизація лікєро-горілочаних заводів цього року.

Після завершення землі активно продовжувався процес концентрації власності на землю фізичних осіб. Використовуються різні інструменти, особливо створюються індивідуальні підприємці, щоб уникнути будь-якого антимонопольного впливу. Цей процес набирає обертів, після багатьох пенсіонерів у селах дають свої земельні паї. Про це велика кількість білбордів біля доріг із оголошеннями про оренду чи купівлю земельних паїв. Можна прогнозувати, що якщо окремі види сільськогосподарських робіт стануть збитковими, великі землевласники будуть шукати нових покупців. Крім того, якщо на цей ринок

прийдуть іноземці, ціни на землю сільськогосподарського призначення зростуть, і великі землевласники починають продавати або здавати землю в оренду. Тому цей ринок вимагає надзвичайно продуманої державної політики. По суті, на сучасному ринку продовжуються процеси злиття та поглинання, тільки на ринку землі. Однак як було зазначено в попередньому розділі на сучасному етапі, український ринок злиттів характеризується низкою правових проблем та інституціональних особливостей, які відрізняють його від світового і які слід розглядати як чинники ризику для процедур злиття та поглинання. До них відносяться:

- частота спекулятивних обґрунтувань у злитті та поглинанні;
- відсутність чіткості та доступності деталей щодо завершених домовленостей;
- значна частка ворожих поглинань;
- неадекватний розвиток біржі цінних паперів і мінімальний відсоток публічних корпорацій на фондовій біржі;
- інституційна корупція та її значний вплив після угоди про злиття;
- підвищений відсоток внутрішніх зацікавлених сторін;
- недоліки в українському законодавстві, що стосуються елементів корпоративного злиття та поглинання, а також неналежний захист прав інвесторів;
- суперечливі тлумачення термінів злиття та поглинання у законодавчій базі;
- недотримання комерційного етикету та моральних принципів.
- широке використання офшорних механізмів в угодах M&A;
- низька ділова культура та етика;
- висока монополізація ринків;
- законодавчі проблеми державного регулювання ринку M&A: переслідування інтересів в угодах, «схематизація» угод, втручання влади в приватні процеси.

Додавши до всього цього ще й війну в Україні, можна дійти висновку, що купувати український бізнес у надсучасних реаліях – це справжня дурниця, можна сказати, самовбивство. Водночас ця загроза компенсується падінням цін. У будь-якому випадку ця ситуація грає проти мерчендайзерів, оскільки вартість їхніх

компаній значно впала, і якщо довоєнна угода коштувала 100 млн. дол., то на даний момент її ціна становить приблизно 50 млн. дол.. Після закінчення війни все залежатиме від бережливого використання ресурсів у післявоєнній відбудові та ефективного реформування, тому придбаний бізнес в майбутньому значно подорожчає, що є одним із мотивуючих факторів для покупців.

Проблеми ускладнюються також недостатністю законодавчої моралі, яка б встановлювала відповідальність за незаконне заволодіння об'єктами власності та неспроможністю держави протистояти цій ситуації. Незважаючи на це, в Україні немає санкціонованої статистики щодо рейдерських атак, судді та науковці, а також експерти впевнені, що це диво негативно впливає на інвестиційну привабливість країни, відштовхуючи не лише важливих іноземних інвесторів, а й вітчизняних підприємців.

Далі буде наведено перелік перешкод для ефективного здійснення об'єднань і приєднань. Хоч і дефіцитно, але не вирішуючи принаймні всі ці проблеми, вони продовжуватимуть негативно впливати на привабливість українського бізнесу:

- Випадки угод зі значною кількістю порушень правових умов у сферах господарського, антимонопольного, договірної права, інтелектуальної власності, що в цілому створює негативне сприйняття перебігу цих процесів серед іноземних інвесторів;
- Непрозорість, низька ажіотажність та нерегулярність численних вітчизняних бізнес-компаній, як об'єктів, так і суб'єктів об'єднань, значно ускладнюють процеси передачі владних прав та створюють труднощі для визначення вартості їх коштів;
- Майже повна відсутність інформації про процес укладання угод та закритість інтеграційних процесів;
- Висока позиція як прибуткового, так і політичного запиту, пригніченість української ощадливості – усе це ускладнює процеси стимулювання розвитку компаній, а отже відкривається можливість оцінки їх вартості та динаміки її змін у майбутньому. до недовірливості;

- Завищені вимоги мерчендайзерів за реальної низької вартості запиту на проданий актив;
- Наявність випадків відсутності консолідованої фіскальної звітності, її невідповідності транснаціональним нормам, що важливо для іноземних інвесторів.

В Україні практика придбання акцій компанії у працівників стала поширеною. Протягом періодів, відзначених енергійними зусиллями щодо приватизації, посередники зазвичай купували робочі ваучери поблизу фабрик або великих установ, таким чином об'єднували значний потенціал для забезпечення значного пакету акцій конкретного підприємства. Протоколи, що регулюють злиття та поглинання, як зазначено в місцевих законах, вимагають дотримання антимонопольного законодавства, а в окремих випадках обов'язкове погодження з Антимонопольним комітетом України (АМКУ). Відповідно до вітчизняних нормативно-правових актів основним законодавчим документом, у поєднанні із Законом України «Про захист економічної конкуренції», який викладає основні принципи та термінологію щодо економічної консолідації, є постанова АМКУ «Про затвердження Положення про порядок подання повідомлень до Антимонопольного комітету України про надання тимчасового дозволу на об'єднання суб'єктів господарювання» від 19 лютого 2002 року з останньою редакцією у 2020 році.

Органами, які здійснюють державне регулювання об'єднань і приєднань в Україні є Верховна Рада України, вже згаданий АМКУ, Державна фіскальна служба та Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Серед асоціацій найбільший вплив на процеси об'єднання та приєднання мають Асоціації допомоги директорів і Союз промисловців і підприємців. додаткові деталі можна побачити на малюнку 3.4.

На додаток до перерахованих вище, вони також включають податкову політику, оскільки це тип політики, яка формує прибуткові імпульси для здійснення об'єднань і приєднань. Мито на прибуток і мито на додану вартість є інструментами здійснення податкової політики в середовищі її впливу на процеси

об'єднань і приєднання. Відповідно до Податкового кодексу України з об'єднанням компаній пов'язане виникнення таких об'єктів регулювання мита:

Таблиця 3.4 - Органи державного регулювання злиттів та поглинань[47]

Органи державного регулювання	Закони та інші нормативно-правові акти
Верховна Рада України	Закон України "Про акціонерні товариства" від 17.09.2008 Закон України "Про цінні папери та фондовий ринок" від 23.02.2006 Закон України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" від 30.10.1996 Закон України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців" від 15.05.2003 Закон України "Про захист економічної конкуренції" від 11.01.2001
Антимонопольний комітет України	Розпорядження антимонопольного комітету України "Положення про порядок подання заяв до Антимонопольного комітету України про попереднє отримання дозволу на концентрацію" від 19.02.2002. Розпорядження антимонопольного комітету України "Положення про порядок подання заяв до органів Антимонопольного комітету України про надання дозволу на узгодження дії суб'єктів господарювання" від 12.02.2002. Розпорядження Антимонопольного комітету України "Методика визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання" від 05.03.2002.
Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку	Рішення НКЦПФР "Порядок здійснення емісії та реєстрації випуску акцій акціонерних товариств, які створюються шляхом злиття, поділу, виділу чи перетворення або до яких здійснюється приєднання" від 09.04.2013.
Державно фіскальна служба	Податковий кодекс України від 02.12.2010

1) Боргова відповідальність, оскільки відповідно до Податкового кодексу України визначено, що у разі об'єднання двох і більше платників податків в одного платника податків об'єднаний платник податків має всі права та переваги щодо дострокового погашення фінансових зобов'язань або боргу всі платники податків, які об'єдналися;

Слід зазначити, що передача всіх засобів учасників стику на балансову дистанцію правонаступника не є об'єктом оподаткування.

2) Операції обміну акцій. Аналогічні операції не супроводжуються виникненням боргової відповідальності у правонаступника;

3) Новий випуск акцій об'єданого банку також не є об'єктом оподаткування.

З моменту втрати чинності Законом «Про захист економічної конкуренції» від 2001 року законодавство не змінилося. Все ж слід зазначити, що переважуючою кількістю шляхів зміни структури української ощадливості були процеси злиття та поглинання, які зумовлювали зміни стану найбільших товарних запитів у бік збільшення їх уваги.

За даними Антимонопольного комітету, серед загального обсягу угод за запитом найбільшу питому вагу мають угоди переважного поглинання. Злиття компаній як процес організаційних змін в економіці країни не вирізняється значними навантаженнями через актуальність законодавчих, організаційних, запитувальних чинників і причин, викликаних конкретними мотивами власників. Державна політика контролю за процесами - це політика контролю злиттів і поглинань. В Україні серед стилів реорганізації переважає переважне вилучення часток через приєднання часток, які дають можливість отримати контроль над придбаним підприємством чи іншим об'єктом. Причина подібного прояву процесів переваги пов'язана з тим, що переважне поглинання, порівняно з іншими способами здійснення владних прав на підприємство, має ряд особливостей з огляду на можливість його впливу на процеси уваги, зокрема:

1) Оскільки утворенням контролю над підприємством не супроводжується утворенням єдиної прибуткової реальності, таким чином, сукупна частка запитів суб'єктів переваги не повинна перевищувати 50% від обсягу запитів, на відміну від стику, який асоціюється з підтвердженням єдиної прибуткової реальності, частка якої за запитом не повинна перевищувати 30%;

2) Випередження резервів виконується в основному в тих самих, технологічно залежних областях навантаження, що зменшує прямий вплив на увагу у відповідних запитах і не несе дозволів на увагу. Стик характерний для підприємств однієї сфери діяльності і проявляється в злитті або поглинанні технологічно однорідних виробів, що небезпечно з огляду на можливість впливу стану уваги на ці запити;

3) З точки зору організаційної трудомісткості, які пов'язаної з укладенням договору переважного поглинання, вони є менш трудомісткими та організаційно

простішими, оскільки не несуть перереєстрації організаційно-правової форми діяльності корпорацій та не пов'язані зі зміною їх назв.

Перспективи та стан нашого запиту на злиття та поглинання повинні стимулювати зміни та спрощення процедур злиття та поглинання, це підвищить наші шанси на залучення інвесторів у подібних секторах, як сектор охорони здоров'я, банківський сектор, ІТ-сектор та інші. Наступні фактори можуть викликати такі процеси:

1) Бажання власників продати кошти через неможливість їх контролювати через зміну політичних представників у країні.

2) Здатність стабільних українських компаній визнавати свіжу підтримку та використовувати її як власний бюджет для укладення угод про злиття та поглинання та подальшого збільшення своїх прибутків;

3) Впевненість інвесторів купувати активи, які знаходяться на так званому прибутковому дні, і купувати їх з урахуванням перспективи вступу до ЄС запитів або подальшого зростання через ненароджені прибуткові чи політичні зміни.

Не зважаючи на те, що угоди про злиття та поглинання широко використовуються в усьому світі, український ринок поки що не може ефективно використовувати їх як інструмент у боротьбі з кризами та збереженні прибуткової перспективи компаній через поточні серйозні прогалини в законодавчій, правовій так і в інших сферах, фінансові проблеми комерційної та державної діяльності, високі політичні та фіскальні пастки, нестабільна ощадливість, низька культура та етика в бізнесі.

Для подальшого та ефективного розвитку українського ринку на злиття та поглинання необхідно виконати низку наступних завдань

1) По-перше, це припинити війну та стабілізувати прибуткову та політичну ситуацію в Україні;

2) По-друге, підвищити існуючий ступінь захисту прав власності та посилити злочинну відповідальність за їх порушення;

3) Підвищення ефективності судової системи;

4) Постійно досягати кращих результатів у боротьбі з тіньовим бізнесом, а також корупцією з метою їх повного усунення в майбутньому;

5) Зрештою, надайте більш відкриту інформацію про внутрішні запити на злиття та поглинання.

Україні, справді важливо розвивати цивілізований ринок злиття та поглинання. Адже добросовісні угоди завжди мають велике прибуткове значення.

- По-перше, вони допомагають розвитку торгівлі, розвитку технологій і конкурентоспроможності.
- По-друге, інтеграційні процеси завжди дають приріст сумарного ефекту, який суттєво переважає ефект кожного окремого елемента.

Проте можна заприсягтися, що його успіх був досягнутий насамперед завдяки подібним угодам, якщо стежити за історією будь-який успішний міжнародний банк. Водночас в Україні, на відміну від розвинутих країн, здебільшого спостерігаються ворожі злиття та поглинання. Таким чином, делікатно називати реальну вартість коштів компанії. Крім того, поки що відзначається низька позиція можливості вільно перевіряти якість судової системи. Проте дослідження показують, що численні українські компанії середнього та великого бізнесу готуються до угод зі злиття або поглинання.

Для консолідації процесів злиття та поглинання в українському ринку на активи одними з найважливіших для вирішення є прибуткові, правові та інституційні проблеми, а також надання консультацій щодо запиту на цінні папери та регулювання майнових прав у подібних питаннях, як легітимність і прозорість процедур поглинання та злиття владних прав на кошти, процедур купівлі активів і торгівлі тощо.

Тому перспективними напрямками розвитку в дослідженій сфері мають стати подальше вдосконалення правових аспектів процедур злиття та поглинання з використанням досвіду європейського та світового ринку, підвищення якості механізмів злиття та приєднання прибуткової та правової культури вчинення державою транснаціональної правової моралі в процедурах злиттів та поглинань до сфери публічного бізнесу.

ВИСНОВОК

Сфера злиттів і поглинань є багатогранною та постійно мінливою сферою у галузі фінансів, яка є потужним каталізатором для розвитку глобальних підприємств. Він охоплює об'єднання корпорацій або активів через низку фінансових операцій, включаючи злиття, поглинання та консолідацію. Імпульс для спроб злиттів та поглинань може впливати з різноманітних мотивів, включаючи бажання посилити присутність на ринку, розширити портфоліо продуктів або розблокувати операційну ефективність за рахунок економії масштабу. Арена міжнародних злиттів і поглинань, у подібному ключі, є динамічною та постійно розвивається територією, позначеною придбанням, відчуженням і злиттям компаній, що керуються рядом стратегічних імперативів.

Злиття залежать від сукупності впливів, що охоплюють економічні обставини, динаміку галузі, нормативну базу та корпоративні цілі. Досягнення процвітання в цій сфері залежить від дотримання багатонаціональними компаніями сучасних стратегій, таких як диференціація, оптимізація потужностей, стратегічне узгодження та інноваційний прогрес, причому кожному компоненту необхідно приділяти пильну увагу в трьох основних вимірах: ресурси, процеси та цінності. Розбіжності між цими окресленими параметрами можуть підірвати обґрунтування досягнення угоди про злиття чи поглинання, підкреслюючи необхідність узгодженого вирівнювання в цій складній сфері.

Успішне завершення злиття та поглинання (M&A) вимагає ретельного планування, ретельної перевірки та ефективної інтеграції придбаної компанії в існуючу діяльність покупця. Неналежне виконання угод M&A може призвести до фінансових втрат, операційних збоїв і потенційної шкоди репутації залучених організацій. Корпоративне поглинання бізнесу транснаціональними корпораціями, великими фінансовими установами та іншими глобальними суб'єктами призводить до значних трансформацій у практиці управління цим бізнесом. Це має глибокий

вплив на ролі працівників, взаємодію підприємств з державними органами та вимагає прийняття сучасних трудових практик і методологій виробництва. Отже, міжнародні злиття та поглинання мають широкі наслідки для працівників, які працюють у придбаних компаніях, а також для державних установ та адміністративних органів, які здійснюють регулятивний нагляд за транснаціональними корпораціями. Цей нагляд охоплює такі питання, як дотримання законодавства, податкові зобов'язання, охорона навколишнього середовища та пов'язані з цим питання.

Основна причина значного зростання ринку злиттів і поглинань полягає в тому, що угоди злиттів і поглинань значною мірою і в короткі терміни здатні збільшити вартість компанії. Останнім часом почастишали операції захоплення, скупки, дружнього придбання компаній, а також виділення, акціонування і приватизації, диверсифікації. Жорстока неослабна конкурентна боротьба вимагає і від підприємств прийняття стратегічних рішень розширення та виходу на міжнародні ринки, а також застосування ефективних механізмів утвердження на них стійких позицій. Невипадково процеси злиття і поглинання є найбільш поширеною формою прямих іноземних інвестицій, а технології злиття і поглинання на сьогоднішній день є найприбутковішим бізнесом в країнах з розвинутою економікою. Саме тому надзвичайно важливими є питання попередньої оцінки потенційних угод на ринку злиттів та поглинань, вивчення процесу проведення процесів консолідації, ознайомлення з існуючим досвідом та перспективами злиттів і поглинань на цьому ринку.

Не слід забувати, що існують як позитивні, так і негативні сторони впливу процесів злиття та поглинань на економіку. З одного боку, національні бізнес-структури отримують можливість інтеграції з іноземними компаніями та можливість отримати доступ до нових ринків збуту і подальшого розвитку підприємства. З іншого боку, злиття і поглинання можуть і навпаки призвести до ослаблення конкуренції на ринку, подальшої реструктуризації компанії заради отримання тимчасового прибутку, а не синергетичного ефекту від якого дії всіх елементів призводить до збільшення якісних показників.

Останніми роками ринок переживав велике коливання і лише починаючи з 2024 такі галузі як: фармацевтика, технології та енергетика почали своє відновлення, хоча все ще існують проблеми у галузі з охорони здоров'я, сфері послуг та споживчому секторі. З огляду на тенденції розвитку злиттів і поглинань як за кількістю, так і за вартістю угод ставатиме все більше.

Розуміння динаміки контролю за злиттям має вирішальне значення для дослідницьких робіт, оскільки більшість країн із законодавством про конкуренцію включають певну форму процесу контролю за злиттям. Участь транснаціональних корпорацій із глобальним охопленням часто передбачає перевірку з боку кількох юрисдикцій. Навігація різноманітними процедурними рамками та практичними міркуваннями створює виклик як для компаній, так і для регуляторних органів, що вимагає міцного міжнародного зв'язку та співпраці. Глобальна тенденція до транскордонних злиттів спонукала до посилення узгодженості регуляторних практик, чому сприяють такі організації, як Міжнародна мережа з питань конкуренції та ОЕСР.

Україна також відчула на собі вплив злиттів і поглинань із послідовною еволюцією на ринку злиттів. Транзакції охоплюють низку структур, включаючи горизонтальні, вертикальні, конгломератні та пов'язані з ними угоди, які характеризуються як дружніми, так і змагальними угодами.

Процеси злиття, приєднання та поглинання в Україні суттєво відрізняються від тих самих процесів у європейському середовищі. Необхідність досягнення певного спільного показника на сьогодні представлена економічними реаліями. В умовах сучасної світової тенденції, як прогнозують аналітики, промисловість і окремі країни, так і світове господарство взагалі, постануть перед необхідністю масової реструктуризації у зв'язку з глобальною фінансовою кризою. Як раз саме в такій ситуації злиття і поглинання стає одним з найкращих засобів виживання як для підприємств як малого, середнього бізнесів, так і для гігантів національних економік, зокрема економіки України.

Для захисту економіки нашої країни від небажаних наслідків діяльності міжнародних злиттів з ТНК, необхідним та надійним захистом має слугувати

контроль за процесом за злиттям та поглинанням. Доцільною є державна політика використання вищезазначених методів з урахуванням інтересів України та вітчизняного підприємства, збереженням приватної власності і підвищенням матеріального добробуту народу. Однак через проблеми, які були перераховані у розділі 3.2, досягти цих результатів буде проблематично.

Як показали дані, Україна має стійкість в угодах ІТ. Для вітчизняних компаній, які опинилися на межі банкрутства, бути злитим з сильним підприємством є кращою перспективою, ніж тривала і мало результатна процедура дій, які здійснюються для запобігання банкрутства. Компанії в цій галузі продовжують залучати інвестиції через ринок злиттів та поглинань та використовуючи інші інструменти.

Стрімка еволюція фінансових ринків є життєво важливою, а дехто може стверджувати, що необхідною вимогою для місцевих підприємств для досягнення взаємовигідних домовленостей про злиття або поглинання. На відміну від України, в міжнародному масштабі цей фінансовий інструмент широко використовується як засіб розгляду процедур злиття. Отже, вивчення європейської моделі та прикладів угод про злиття чи поглинання має вирішальне значення для сприяння їх організованому впровадженню в діяльність зацікавлених українських суб'єктів.

Поширені кризові ситуації, які переживають численні глобальні країни, підкреслюють необхідність масштабної реорганізації, тим самим підкреслюючи ключову роль злиттів і поглинань у керуванні цими складними обставинами для підприємств різного масштабу. Крім того, державні органи сприймають поточні умови як потенційні шляхи для майбутнього прогресу, зокрема з точки зору міжнародних інвестицій, з наближенням України до потенційної інтеграції в Європейський Союз. Люди, які виявляють готовність йти на ризик і спрямовувати інвестиції в нашу країну, незважаючи на триваючі конфлікти, готові отримати значні вигоди в довгостроковій перспективі. Слід зазначити, що страхування військових ризиків привертає значну увагу потенційних інвесторів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. C. Majaski, S. Anderson, Jasperson H.D. Mergers vs. Acquisitions: What's the Difference? URL: <https://www.investopedia.com/ask/answers/021815/what-difference-between-merger-and-acquisition.asp#:~:text=Both%20terms%20often%20refer%20to,of%20one%20entity%20by%20another>
2. Feldman S. The different types and methods of mergers and acquisitions. *Electronic article «Wolters Kluwer»*
URL: <https://www.wolterskluwer.com/en/expert-insights/the-different-types-and-methods-of-mergers-and-acquisitions#:~:text=There%20are%20four%20main%20types,vertical%2C%20conglomerate%2C%20and%20congeneric>
3. Mergers & Acquisitions (M&A), Transactions of two companies combining in some form. *Electronic article «CFI Team»*.
URL: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/valuation/mergers-acquisitions-ma/>
4. Mergers and acquisitions. *Electronic encyclopedia «Wikipedia»*.
URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Mergers_and_acquisitions#:~:text=Technically%2C%20a%20merger%20is%20the,capital%2C%20equity%20interests%20or%20assets.
5. Табахарнюк М.О. Класифікація угод зі злиття та поглинання компаній у сучасній економіці. *Науковий вісник Херсонського державного університету*, № 23, 2017, С. 110-114
6. Глинська Г.Я. Методи захисту підприємств від ворожих поглинань. *Національний університет “Львівська політехніка”*, №3, 2006, С. 151-154
7. Biryuk D. 17 Defenses Against Hostile Takeovers [Ultimate Guide].
URL: <https://www.biryuklaw.com/hostile-takeover-defenses/>

8. В. О. Логвіненко, Сучасні підходи до формування методів та засобів захисту від рейдерських атак. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*, № 8, 2013.
URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2240>
9. T. Adkins, D. Kindess. How Can a Company Resist a Hostile Takeover?
URL: <https://www.investopedia.com/ask/answers/042315/how-can-company-resist-hostile-takeover.asp>
10. The 5 Defenses Against a Hostile Takeover. *Electronic article «Fmi.Online»*, 2022.
URL: <https://fmi.online/the-5-defenses-against-a-hostile-takeover/?v=3943d8795e03>
11. О. В. Черевко. Рейдерство як одна з серйозних загроз економічній безпеці підприємства. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*, № 12, 2013.
URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3308>
12. Сіденко С., Кір'яков Д. Стратегія і тактика міжнародних злиттів. 2012. №1. С. 55-82.
13. M&A statistics. *Electronic article «Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances»*. URL: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>
14. Sheynin N. M&A Trends and Outlook for 2024. *Electronic article «AlphaSense»*. URL: <https://www.alpha-sense.com/blog/trends/mergers-and-acquisitions-trends-outlook/>
15. Shah P. M&A Industry Trends & Outlook 2024.
URL: <https://www.dfinsolutions.com/knowledge-hub/thought-leadership/knowledge-resources/m-and-a-industry-trends>
16. Goh C. M&A market poised for rebound after a challenging 2023. *Electronic article «WtW M&A»*. URL: <https://www.wtwco.com/en-th/news/2024/01/global-m-and-a-poised-for-growth-as-storm-clouds-recede>
17. Levy. B. Global M&A Industry Trends. *Electronic journal «PwC publication»*.
URL: <https://www.pwc.com/gx/en/services/deals/trends.html>

18. M&A Industry Trends: What Sectors Have the Best-Selling Businesses?
Electronic article «The Viking Way».
URL: <https://www.vikingmergers.com/blog/best-selling-businesses/>
19. F. Sogomi, M. Thurania, C. Kamau. Economic Impact of Mergers and Acquisitions in Corporate World: An African context. 2022. P. 1-12.
20. S. Bougnague, Advantages of International Mergers and Acquisitions.
URL: <https://www.cloudficient.com/blog/advantages-of-international-mergers-and-acquisitions>
21. E. Picardo, R. Eichler, Somer A. How M&A Can Affect a Company.
URL: <https://www.investopedia.com/articles/investing/102914/how-mergers-and-acquisitions-can-affect-company.asp>
22. M&A statistics by industries. *Electronic article «Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances».* URL: <https://imaa-institute.org./mergers-and-acquisitions-statistics/ma-statistics-by-industries/>
23. M.R. Edward, T. Edwards. Company and country effects in international mergers and acquisitions: Employee perceptions of a merger in three European countries. *Electronic journal «Sage Journals».*
URL: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0143831X11421685?icid=int.sj-abstract.citing-articles.143>
24. Citizens 2024 M&A Outlook: The unexpected factors fueling buyer confidence.
URL: <https://www.citizensbank.com/corporate-finance/insights/mergers-acquisitions-outlook-2024.aspx#internationalprospects>
25. Merger control. *Electronic encyclopedia «Wikipedia».*
URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Merger_control
26. Czapracka K., Frie N. etc, Global merger control trends.
URL: <https://www.whitecase.com/insight-our-thinking/global-merger-control-trends>
27. Mergers Overview. *Electronic publication: «European Commission».*
URL: https://competition-policy.ec.europa.eu/mergers/overview_en

28. Correa P., Aguiar F. Merger control in developing countries: lessons from the brazilian experience. United Nations: New York and Geneva, 2002. P. 57.
29. Швидка Т. Регулювання та контроль за злиттями й поглинаннями суб'єктів господарювання. *Господарське право і процес*. 2021. №2. С. 63-68. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/2/12.pdf>
30. Irarrázabal F.P. Merger control procedure. Electronic edition «Concurrences» URL: <https://www.concurrences.com/en/dictionary/Merger-control-procedure>
31. Merger Control Federal Competition Authority. URL: https://www.bwb.gv.at/en/merger_control
32. Кубах Т.Г. Ринок злиття та поглинання: сучасний стан та перспективи розвитку. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*, № 5, 2012. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1151>
33. Латос П. M&A Radar 2020: Україна. *Електронний звіт «KPMG Review Magazine»*. Березень 2021 р. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/ua/pdf/2021/04/ma-radar-2020-ukr.pdf>
34. Український ринок злиття та поглинань за рік упав на 62% – дослідження. *Електронна газета «Економічна правда»*. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/04/5/672661/>
35. Єгорова Г. А. Злиття та поглинання в Україні: проблеми визначення дефініцій та основні мотиви укладання угод. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. №6. С. 108-111.
36. KPMG в Україні: український ринок M&A зростає, очікується поживавлення іноземних інвестицій. *Електронне видання «KPMG Review Magazine»*. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2021/07/ma-radar-hi-2021.html>
37. Бердинський О. Обсяг українського ринку злиття та поглинання в 2021 році зріс на 80%. *Електронне видання «GMK Center»*. URL: <https://gmk.center/ua/news/obsiah-ukrainskoho-ryнку-zlyttia-ta-pohlynannia-v-2021-rotsi-zris-na-80/>

- 38.Щербатюк С. Динаміка ринку М&А в Україні. Висновки 2022 року. *Електронне видання «KPMG Review Magazine»*. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2023/02/dynamika-rynku-ma-v-ukrayini.html>
- 39.Гончаревич С. Злиття та поглинання: падіння у 2022 році й можливості 2023-го. URL:<https://www.capital-times.com/2023/03/01/zlittya-ta-poglinannya-padinnya-u-2022/>
- 40.Олійников О. Угоди злиття та поглинання М&А в Україні. URL: <https://inventure.com.ua/uk/tools/database/ugodi-zlittya-ta-poglinannya-manda-v-ukrayini>
41. Тарасовський Ю. Вартість угод М&А в Україні у 2023 році перевищила довоєнний рівень – дослідження KPMG. URL: <https://forbes.ua/news/vartist-ugod-mampa-v-ukraini-u-2023-rotsi-perevishchila-dovoenniy-riven-doslidzhennya-kpmg-04032024-19639>
42. Шевчук С. Топ-20 угод М&А-2023. URL: <https://www.capital-times.com/2024/01/10/top-20-m-a-ugod-2023/>
43. В. В. Сабадаші , Д. А. Гонтар. Ринки злиттів і поглинань: стан, проблеми функціонування і тенденції розвитку. URL: <https://is.gd/hpVKxC>
- 44.Проблеми та перспективи ринку злиття та поглинання в Україні. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1303/>
45. Максименко І.Я., Худзик С.С. Ринок злиття та поглинання: основні етапи угоди та перспективи розвитку в Україні. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/24_2018_ukr/74.pdf
46. Оксак. А. О. Державне регулювання процесів злиттів та поглинань в Україні. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/11_2015/11.pdf
47. Баюра Д. Перспективи ринку М&А в Україні. URL: <https://eb.com.ua/perspektivi-rinku-ma-v-ukrayini-3001>

ДОДАТКИ

Додаток А

Огляд зарубіжної літератури

1. Merger Control Federal Competition Authority. Year of Publication: 2020

This website is related to merger control and associated with the Austrian Federal Competition Authority (BWB). It appears to provide information and resources on mergers and acquisitions in Austria. On this website, users can find guidance, regulations and possibly relevant updates on merger control procedures in Austria. The tasks of the Federal Competition Authority stem from both national legislation (in particular, the Competition Act and the Cartels Act) and European competition legislation. The BWB cooperates with the federal cartel prosecutor and the regulatory authorities to carry out its tasks.

2. Irarrázabal F.P., 2020, Merger control procedure. Electronic edition «Concurrencec»

Website Concurrencec a platform dedicated to competition law and economics, focusing on antitrust and merger control issues. The specific page you have shared seems to provide information on the merger control procedure. The website contains detailed explanations, definitions, and possibly case studies related to merger control procedures in the context of antitrust laws. It may offer insights into the regulatory process, requirements, and steps involved in reviewing and approving mergers and acquisitions to ensure compliance with competition regulations. From a user perspective, this page can be valuable for anyone interested in understanding the complexities of merger control procedures. It may serve as a resource for research, education, and staying updated on relevant developments in the field of competition law. Overall, Concurrencec seems to be a well-curated platform for information and resources related to competition law and merger control, providing a comprehensive overview of the regulatory framework and practices in this area.

3. Mergers Overview. Electronic publication: «European Commission».

The European Commission's Mergers Overview provides valuable insights into the regulations and processes governing mergers within the European Union. It outlines the key principles, procedures, and criteria used by the European Commission to assess mergers and acquisitions, ensuring competition is maintained and consumer interests are protected. The Mergers Overview covers various aspects of merger control, including the types of mergers subject to review, the assessment criteria used to evaluate mergers, the timeline for reviews, and the potential outcomes of the Commission's decision-making process. By understanding this overview, businesses and individuals involved in mergers can better navigate the regulatory landscape of the European Union and ensure compliance with competition laws.

4. Czapracka K., Frie N. etc, (2024) Global merger control trends

The source of this article comes from White & Case LLP. It is a global white-shoe law firm based in New York City. Founded in 1901, the firm has 46 offices in 31 countries worldwide. The article focus on insights and analysis regarding global merger control trends. It offers articles or reports discussing various aspects of merger control from a global perspective. It may cover topics such as regulatory changes, recent merger cases, key trends in different regions, and tips for companies navigating merger control processes. The site could be a valuable resource for individuals interested in understanding how merger control affects businesses on a global scale.

5. Merger control. Electronic encyclopedia «Wikipedia».

Source Wikipedia is a publicly accessible multilingual universal Internet encyclopedia with free access to creating and editing content; that is, absolutely everyone can create their own and edit others' texts, graphic and audio information. Wikipedia was officially launched on January 15, 2001. The page on global merger control, provides information on the regulations and processes related to mergers and acquisitions across different countries around the world. It cover topics such as antitrust laws, competition authorities,

merger notification requirements, enforcement measures, and case studies of significant mergers that have undergone regulatory scrutiny. The content is likely to be informative and educational for individuals interested in understanding how companies navigate various jurisdictions' merger control regimes.

6. Citizens 2024 M&A Outlook: The unexpected factors fueling buyer confidence

Citizens Financial Group is an American banking company headquartered in Providence, Rhode Island. One of the twenty largest banks in the United States. From 1988 to 2015, it was a subsidiary of the Royal Bank of Scotland Group. The clause site Citizens 2024 M&A Outlook is a webpage on Citizens Bank's website that provides insights on mergers and acquisitions outlook for the year 2024. Now in its 13th year, the survey engages M&A decision-makers at U.S. middle-market companies, as well as PE firms who invest in that range. This research was conducted in November - December 2023. Spotlighted here are some of the data from a sector viewpoint, revealing the full range of outlooks that came through in the 2024 report. The page includes information on trends, forecasts, and opportunities in the M&A market for the upcoming year, particularly focusing on international prospects. Users can expect analysis, expert opinions, and valuable data related to mergers and acquisitions in the global business landscape.

7. R. Edward, T. Edwards. Company and country effects in international M mergers and acquisitions: Employee perceptions of a merger in three European countries. Electronic journal «Sage Journals».

Sage is the world's fifth-largest journal publisher. Their portfolio includes more than 1,100 journals spanning the humanities, social sciences, science, technology, and medicine, and more than 400 are published on behalf of learned societies and institutions. This article addresses three questions. First, to what extent are employee perceptions of an international M&A conditioned by the national context in which they operate? Second, how do employee perceptions of an international M&A differ between those in the dominant and those in the dominated parties to the merger? Third, are these

twin effects independent or interdependent? Despite the prevalence of international mergers and acquisitions there is a dearth of studies that draw on employee accounts of how they are affected by the associated restructuring.

8. M&A statistics by industries. Electronic article «Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances»

The Institute of Mergers, Acquisitions and Alliances is an international professional association operating in several countries. It was established in 2004 as part of the fully accredited private university Webster University Vienna. The Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances, also known as IMAA, is a site that provides M&A statistics and data for various industries. In this section the Institute of Mergers, Acquisitions and Alliances (IMAA) provides you with selected, regularly updated M&A statistics worldwide and for various regions or industries. As a free user or individual / corporate member of our Institute you have full access and can also download M&A data and statistics with the actual numbers in spreadsheets. On their webpage specifically dedicated to M&A statistics by industries, users can find detailed insights and information on mergers and acquisitions within specific sectors. The site offers valuable resources and analysis to help professionals and businesses stay informed about the latest trends and developments in the M&A landscape.

9. E. Picardo, R. Eichler, Somer A. How M&A Can Affect a Company

Investopedia is a global financial media website headquartered in New York City. Founded in 1999, Investopedia provides investment dictionaries, advice, reviews, ratings, and comparisons of financial products, such as securities accounts. It is part of the Dotdash Meredith family of brands owned by IAC. This site explain why companies undertake M&A transactions, the reasons for their failures, and present some examples of well-known M&A transactions. It's important for companies to carefully consider the potential risks and benefits of M&A transactions, as they can have a significant impact on their overall business strategy and performance. It is also told that a corporate merger or acquisition can have a profound effect on a company's growth

prospects and long-term outlook. But while an acquisition can transform the acquiring company literally overnight, there is a significant degree of risk involved.

10. S. Bounague, Advantages of International Mergers and Acquisitions

In the article, Shelley Bounague discusses how international mergers and acquisitions can offer several benefits to companies looking to expand their global presence. Some advantages mentioned in the article include increased market share, access to new technologies or distribution channels, cost-saving opportunities through synergies, and diversification of risk across multiple markets. Additionally, the article might highlight how international mergers and acquisitions can help companies improve their competitive position, achieve economies of scale, and create opportunities for innovation and growth in a globalized business environment. Overall, the website provides valuable insights into the strategic advantages of engaging in international mergers and acquisitions for businesses looking to expand their operations internationally.

Annotation

Lisitsyn V.O. "The market of mergers and acquisitions in international economic relations". Manuscript. Qualifying bachelor's thesis on specialty 292 «International economic relations» - Kyiv, 2024.

The thesis is devoted to cross-border mergers and acquisitions. The research includes the study and analysis of the world market of mergers and acquisitions, which is becoming very important for the development of international corporations and their impact on countries. The study is aimed at identifying the key aspects that affect international mergers, taking into account modern challenges, with the aim of proposing specific strategies and recommendations for further control of actions in this area.

The topicality of the topic is due to the fact that international mergers and acquisitions are today one of the key features of the globalization of economic development, where large deals on the purchase and sale of individual companies or parts of businesses have become a common phenomenon all over the world, in particular in Ukraine.

The main goal of this work is to provide an answer to the features and modern trends of the global and Ukrainian market of mergers and acquisitions, to highlight the main risks, impact and effectiveness of M&A deals. In addition, it is necessary to understand the reasons for making mergers and acquisitions, how to protect yourself from hostile mergers, find out how mergers affect international economic relations, and determine how countries control mergers and acquisitions.

Key words: Mergers, acquisitions, deals, market, competition, processes, industries, companies, influence, merger control, global merger market.

Year: 2024

КОРОТКИЙ ЗВІТ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПЕРЕВІРКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
АНТИПЛАГІАТНОЮ ІНТЕРНЕТ-СИСТЕМОЮ UNICHECK

Ім'я користувача:
Доцент кафедри європейської економіки і бізнесу Л...

ID перевірки:
1016267222

Дата перевірки:
21.05.2024 03:07:10 CEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
21.05.2024 10:11:25 CEST

ID користувача:
100005726

Назва документа: Лісіцин В.О. Ринок злиттів та поглинань в міжнародних економічних відносинах

Кількість сторінок: 61 Кількість слів: 13965 Кількість символів: 106250 Розмір файлу: 977.05 KB ID файлу: 1016057594

7.97%
Схожість

Найбільша схожість: 1.04% з Інтернет-джерелом (<https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/41815/1/%d0%a4%d0%9c%d0%99..>

6.5% Джерела з Інтернету 324

Сторінка 63

4.2% Джерела з Бібліотеки 515

Сторінка 65

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0%
Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

10